



AKUERISAQ - VEDTAGET

Tamanut nalunaarutigineqatoq - Offentlig bekendtgjort:
01.09.2017

Iliusissatut pilersaarut 2017 Qaasuitsup Kommunia

Kommunalbestyrelsinut nutaassanut piulersussanut paasissutissiisuusumik kommunip pilersaarutaanik tunniussinissaq sioqqullugu periussaqaq tassaavoq alloriarneq siulleq

Planstrategi 2017 for Qaasuitsup Kommunia

Strategien er det første skridt inden aflevering af en konstaterende kommune-plan til den kommende nye Kommunalbestyrelse.

Tamatigoortuneq aqqutigalugu ineriartorneq Vækst gennem mangfoldighed

KOLOFON

Siunnersuut 2017-imoortoq kommunalbestyrelsimut ataatsi-miititaliamit akuersissusigineqarpoq.

Ulloq: 04.07.2017

Paasisutissat amerlanerit uunga saaffiginnilluni pissarsia-rineqarsinnaapput:

Qaasuitsup Kommunia

Pilersaarusionermut immikkoortortaarfik
Kommunip allaffia
Postboks 1023
3952 Ilulissat
plan@qaasuitsup.gl
Oqarasuaat 947800

Aamma takukkit:

http://www.qaasuitsup.plania.gl/gl/periusissatut_pilersaarut/periusissatut_pilersaarut.htm

KOLOFON

Planstrategi 2017 er godkendt i Kommunalbestyrelsen.

Dato: 04.07.2017

Yderligere information:

Qaasuitsup Kommunia

Planafdelingen
Rådhuset
Postboks 1023
3952 Ilulissat
plan@qaasuitsup.gl
Tlf 947800

Se også:

<http://www.qaasuitsup.plania.gl/dk/planstrategi/planstrategi.htm>



Arsarnerit | Nordlys

IMARISAI

Siulequt	4
Pilersaarussiaaseq 2017-imoortoq	6
Kommunimut pilersaarutip ilaanik iluarsiiisuteqarneq	7
Takorluugaq	9
Takussutissiatut allaaserisat ersersitsinerat	11
Innuttaasut kiisalu najugaqariaaseq	11
Takorluukkamiit iliuuseqarnermut	13
Kulturi aamma kinaassuseq	20
Toqqissisimaneq aamma inuuneq pitsaasoq	22
Peqqissuseq aamma pinaveersaartitsineq	24
Angallanneq	26
Sila, avatangisut aamma pinngortitaq	29
Kulturikkut kingornussat piujuartitsinerlu	31
Qarasaasiaqarneq, kikkut tamat oqartussaa-qataanerat oqaloqatigiinnerlu	33
Pilersaarussiaorneq naammassisaq	36
Kommunimut pilersaarummut tapiliussat sumut killiffiisa takussutissartai	36
Pilersaarutinut allanut killiffittut takussutissiaq	37

INDHOLD

Forord	4
Planstrategi 2017	6
Beslutning om delrevision af kommuneplanen	7
Vision	9
Demografiske perspektiver	11
Befolkning og bosætning	11
Fra vision til handling	13
Kultur og identitet	20
Tryghed og det gode liv	22
Sundhed og forebyggelse	24
Infrastruktur	26
Klima, miljø og natur	29
Kulturarv og bevaring	31
IT, demokrati og dialog	33
Gennemført planlægning	36
Statusoversigt for kommuneplantillæg	36
Statusoversigt over øvrig planlægning	37

Siulequt

Kalaallit Nunaanni kommunit pilersaarutitik ukiut sisamakkaarlugit tulluarsartartussaavaat. Pilersaarummut iliuusissatut pilersaarut ilaasartussaavoq, taanna ineriakartornerup qanoq issusianik takutitsisarpoq kommunillu siunissami suliaasaannik tamakkiisumik takussusiisarluni.

Kommunip siunissami takorluugarujussui iliuusissatut pilersaarummi ersittussaapput ilutigalugulu tigussaasumik iliuuseriniakkanillu ilisimatitsissutaassalluni. Iliuusissatut pilersaarut tassaavoq Qaasuitsup Kommuniata kommunemut pilersaarutaa nutaaq tamarmiusoq.

Kommunimi pilersaaruserioriaaseq ukiunut 12-inut atuuppoq, ukiulli sisamakkaarlugit nalilersuiffigineqartarpoq. Qaasuitsup Kommuniani **Pilersaaruserioriaaseq 2017-imoortumi** pilersaarutit ineriartortitsinissamillu siunnerfiit ukiuni tulluittuni sisamani pingaartilugit anguniakkatta qanillattortinnissaannut aallussitissavaatigut.

Kommunalbestyrelsip aalajangiunnikuaa pingaartitat, **tamatigoortuneq aqutigalugu ineriartorneq** pilersaaruserioriaatsimi tunngaviulluinnassasut.

Ataatsimiititaliap Kommunalbestyrelsimut inassutigisimavaa, siunnersuut nassiunneqarsimasoq annertusarneqassasoq makkuninnga: Qaasuitsup Kommuniani suna ilisimaneqaatigissavarput aamma inuussutissarsiu-tit ineriartortinneqarnerat qanoq iliorluta pimo-orunneqarnerulersissinnaavarput, aalisarneq, ilisimatusarneq aamma ilinniartitaaneq kiisalu takornariartitsinermik inuussutissarsiut eqqarsaatigalugit. Tamakku-ninnga una pilersaarut imaqarpoq.

Kommunip avinneqassappat pilersaarut naleqqussaafigineqarsinnaasoq Kommunalbestyrelsi aalajangiivoq.

Kommunip pilersaarutaa ingerlaavaartumik kommunip pilersaarutaanut tapiliussat atorlugit nutarteriffigineqartassaag.

Kommunip avinneqarnissaa pissagaluarpas pilersaarutip naleqqussarneqarsinnaanissaanik Kommunalbestyrelsip kissaataa ima oqaaseqaateqarfigineqarsinnaavoq, kommunip avinneqassappat taava inatsisit tunngavigneqartut suli atuuttuussapput, soorlu kinguliini allasimasuni inatsisitigut tunngaviusuni atuarneqarsinnaasoq.

Kommuni avinneqassappat, Kommunalbestyrelsit nutaat ivertinneqassappat taakkulu Kommunalbestyrelsit anguniakkatik takorluukkatillu aallaavigalugit pilersaaruserioriaatsimik suliaqartussaapput. Pilersaarut una soorunami aallaavittut atorneqarsinnaavoq, kisianni Kommunalbestyrelsit nutaat taakkulu naalakkersuinikkut anguniagaat tassaapput aallaavigineqartussat.

Kommunip pilersaarutaanik nutarterinermut, pilersaaruserioriaaseq 2017 tunngavittut aallaaviuvoq. Pilersaaruserioriaatsimut 2017-imut qulequtaritinneqartut uku, kommunip pilersaarutaanik paasisaqarfusinnaasumik

Forord

Hvert fjerde år skal kommunerne i Grønland tage stilling til om de ønsker at revidere deres kommuneplan helt eller delvist. Som en del af planen skal der udarbejdes en planstrategi, der udstikker en kurs for udviklingen og giver et overblik over kommunens fremadrettede aktiviteter.

Strategien skal vise visionerne for kommunens fremtidige udvikling og samtidig være konkret og handlingsorienteret. Strategien er det første skridt hen imod en ny kommuneplan for Qaasuitsup Kommunia.

Kommunens Planstrategi har et 12-års sigte, men revideres hvert fjerde år. I Qaasuitsup Kommunias Planstrategi 2017 har vi derfor valgt at fokusere på de projekter og udviklingsinitiativer, som i de kommende 4 år skal være med til at bringe os nærmere på visionens overordnede mål.

Kommunalbestyrelsen har besluttet at værdierne **vækst gennem mangfoldighed** skal være gennemgående i denne planstrategi.

Udvalget havde indstillet til Kommunalbestyrelsen, at det fremsendte forslag skulle udbygges med: Hvad vil vi være kendt for i Qaasuitsup Kommunia og hvordan får vi erhvervsudvikling til at træde endnu mere i karakter, med hensyn til fiskeri, forskning og uddannelse samt turismeerhvervet. Nærværende plan indeholder dette.

Kommunalbestyrelsen besluttede, at planen skal kunne tilpasses, hvis der sker en kommunedeling.

Kommuneplanen bliver løbende ajourført med kommuneplantillæg.

Kommunalbestyrelsens ønske om, at planen skal kunne tilpasses, hvis der sker en kommunedeling kan kommenteres således, at hvis kommunen deles, gælder der stadigvæk det samme lovgrundlag, som fremgår af nedenstående lovgrundlag.

Såfremt kommunen deles, nedsættes nye kommunalbestyrelser, og det er disse kommunalbestyrelser, som skal lave Planstrategi ud fra deres mål og visioner. Nærværende plan kan naturligvis bruges som udgangspunkt, men det er de nye kommunalbestyrelser og deres politikker, som er udgangspunktet.

Planstrategi 2017 danner grundlag for revision af kommuneplanen. Nærende forslag til Planstrategi 2017 indeholder anbefaling om, at vedtage en konstaterende

akuersissuteqarnissaq pillugu innersuusummik imaqarpoq, tassa Kommunalbestyrelsi pineqartoq una taamaalilluni Kommunalbestyrelsinngortussamut imaluunniit Kommunalbestyrelsinngortussanut nutaanut atortussanik pisunut naleqquttunik tunniussaqaartussaammat.

Kommunalbestyrelsip pilersaarusiordiaaseq atorlugu kommunimut pilersaarut nalilersuiffigillattaassavaa kommunimullu pilersaarummi 2017-29-imoortumi takornariartitsinerup kiisalu inuussutissarsiutinik inerniartortitsinetup pilerssarusiorneqarneri eqqummaariffiqineqassallutik. Ilutigisaanik attaveqaatit inerisaaffiginerat suliarineqarpoq, tassani attaveqaatit mittarfillu pillugit pilersaarutit pingasut piviusunngortinnissaat pillugu aalajangiinissaq utaqqineqarluni.

Atuarluarina.

Kommunalbestyrelse sinnerlugu

kommuneplan, idet nærværende Kommunalbestyrelsen herved overdraget et aktuelt materiale til den eller de nye Kommunalbestyrelser.

Kommunalbestyrelsen lægger med Planstrategien op til, at der skal foretages en delvis revision af kommuneplanen, og at der i Kommuneplan 2017 – 29 skal sættes særligt fokus på planlægningen for turisme og erhvervsudvikling. Sideløbende arbejdes der for udvikling af infrastrukturen, hvor der afventes beslutning om realisering af de tre programpakker om infrastruktur og lufthavne.

God læselyst.

På vegne af kommunalbestyrelsen

Ole Dorph
Borgmesteri
Borgmester

Pilersaaruserioriaaseq 2017-imoortoq

Pilersaaruserioriaatsimut tunngassuteqartoq politikikkut sulineri sakkussaavoq, kommunimi siunissaq eqqarsaatigalugu pilersaaruseriornermi illoqarfimmi immikkoortortat pilersaaruseriorfineqarnerannut takussutisissussa. Pilersaaruserioriaatsimut tunngassuteqartup Qaasuitsup Kommuniani kommunimut pilersaarut 2014-26-imoortup sulissutigalugu ingerlateqqinnissaa tunngavissittussaavaa, taamatuttaarlu immikkoortukkuutaanut pilersaarutit politikkerkertaasalu pingaartillugit ilusilersorneqarnissaannut tunngavissittussaallutik.

Pilersaaruserioriaaseq 2017-imoortumi suli eqqummaariffigalugit suliarineqarput sulissutigisassatut siunerfiit qulit, pingaarnersiulluni suliaqarnermi toqqammavittut ator-neqartussat:

- Inuussutissarsiutinik ineriartortitsineq
- Ilinniartitaaneq
- Kulturi kinaassuserlu
- Toqqissisimaneq inuunerissaarnerlu
- Peqqinneq pitsaaliuinerlu
- Silaannaq, avatangiisit kiisalu pinngortitaq
- Kulturikkut kingornussat kiisalu pigiinnarnissaat
- IT, tamat oqartussaaqataanerat kiisalu oqaloqatiginneq

Sulissutigisassat ataani allaaserisami takuneqarsinnaaput.

Pilersaaruserioriaatsimi 2017-imoortumi nutaami pimoorullugit sulissutiginiakkanut tunngassuteqartut attatiinarneqarput, taamaattorli makkununga naleqqusarneqassallutik:

- Kommuni ataatsimut tamaat isigalugu takornariartitsinerup inerisarneqarnera aallunneqarnissaa
- Ilulissani mittarfiup tallineqarnissaa eqqarsaatigalugu attaveqaatinut tunngassuteqartut ineriartortinneqarnissaasa aallunneqarnissaat kiisalu kommuni ataatsimut tamaat isigalugu attaveqaatit patajaallisarneqarnissaat
- Illoqarfiup immikkoortortaanik nutaanik pilersitsinikkut Ilulissat illoqarfiata inerisarneqarnissaata ineriartortinneqarnissaatalu aallunneqarnera.
- Inuussutissarsiutit annertunerusumik aallunneqarsinnaaqullugit nunaminertanik suli ator-neqanngitsunik inuussutissarsiornermi ator-neqartussanngorlugit innersuussinerit kiisalu aalisarnermik inuussutissarsiuteqarnerup patajaallisarneqarnera

Kommunalbestyrelsimi ilaasortat Pilersaaruserioriaaseq atorlugu kommunip suliassanut tunngassuteqartunut si-naakkusersuissapput kiisalu suliassat suunerinut tikkuussisuusassallutik. Pilersaaruserioriaaseq iluaqutigalugu anguniakkat ineriartortitsinermullu tunngassuteqartut ataqatigiissunngortinniarnearput. Periuseq ator-neqarsinnaassaaq aamma kommunip pilersaarutaanik ineriartortitseqqiinnissamik periarfissiissalluni.

Planstrategi 2017

En planstrategi er et politisk dokument, der skal synliggøre Kommunalbestyrelsens strategi for fremtidens planlægning i kommunen. Planstrategien danner saledes grundlag for det videre forløb for Qaasuitsup Kommuneplan 2014-26, ligesom den danner grundlag for en overordnet strategi for sektorplaner og politikker.

Planstrategi 2017 har fortsat fokus på de samme ti strategiske indsatsområder som grundlag for de konkrete prioriteringer:

- Erhvervsudvikling
- Uddannelse
- Bosætning og gode boliger
- Kultur og identitet
- Tryghed og det gode liv
- Sundhed og forebyggelse
- Infrastruktur
- Klima, miljø og natur
- Kulturarv og bevaring
- IT, demokrati og dialog

Indsatsområderne er beskrevet nedenfor.

Forslag til ny Planstrategi 2017 fastholder fokusområder, men tilrettes med henblik på:

- øget fokus på udvikling af turismen i hele kommunen
- øget fokus på udvikling af infrastrukturområdet med henblik på udvidelse af lufthavnen i Ilulissat og for at styrke infrastrukturen i hele kommunen
- øget fokus på udbygning og udvikling af Ilulissat gennem udlæg af nye byområder
- øget fokus på erhvervslivet gennem udlæg af nye erhvervsarealer og styrkelse af fiskerierhvervet

Byrådet vil i Planstrategien primært beskæftige sig med kommunens fysiske rammer og identitet. Strategien vil forsøge at skabe sammenhæng mellem visionen og den fysiske udvikling. Strategien skal være operationel og give mulighed for en fortsat udvikling af kommuneplanen.

Kommunimut pilersaarutip ilaanik iluarsis-suteqarneq

Kommunimi ineriartornerup aamma periusissiap atuut-tup nalilersorneqarneri peqqutigalugit kommunip pilersaarutaa ilaannakortumik aqqqissuussinertut aqqis-suuteqqinneqassasoq kommunalbestyrelsi aalajanger-poq.

Kommunalbestyrelsi naliliivoq, pilersaarusionermut tunngassuteqartutigit unammillernartut kommunimut pilersaarutaasup ataatsimoorussap 2014-imi akuersis-sutigineqarnerata kingornatigit allannguuteqangaarsi-manngitsut kiisalu pilersaarusionariaatsit aamma ineri-artortitsinermi anguniakkat pilersaarummi takuneqarsin-naasut sapinngisaq tamakkerlugu attatiinnarneqassap-put. Taamaattoq kommunip pilersaarutaani illoqarfiit nu-naqarfiillu pillugit allaaserisat arlallit, immikkoortortat killingi kiisalu aalajangersagartaat naqqissorneqartussa-assapput.

Naleqartitanut aamma periusissiamut tunngaviusut, pe-riusissiaq 2020 sioqqullugu oqallinnermut sukumiisuu-sumut atatillugu pilersinneqartut, ingerlateqqinnissaat pisariaqartinneqarpoq. Taakku maannakkut suliniutinik aalajangersimasunik kinguneqartussanngorput.

Periusissiaq aamma suleqatigiinnissamut isumaqatigiis-sut tunngavigalugit, suliassaqarfiit aallussiffiusussat ar-laqartut pilersaarusionerluni sulinissami ilanngunneqartus-sat saqqumilaartinneqarput ingerlaavartumillu kommu-nip pilersaarutaanut nutarterinermit ilanngunneqartas-sallutik. Suliassaqarfiit aallussiffiusussat, pilersaarusion-ermut tunngassuteqartuni suliniutit aalajangersimasut suut siunissaq eqqarsaatigalugu aallartinneqassanersut tikkuuppaat.

Attaveqaatit kiisalu mittarfiit

Aqqusernit kiisalu angallannermit tunngassuteqartut immik-koortukkaarlugit suliarineqarnerat, kiisalu nunaannarmi qamutit motoorillit atorlugit angallannermit ileqqoreqqusaq kommunimut pilersaarutaasup nutarterneqarnissaanut toq-qammavittut atorineqassapput. Attaveqaatinut atortuutit ineri-artortinneqarnissaannut pilersaarummik pineqartumut tunngassuteqartumik suliaqarnissaq pisariaqartussaavoq.

Inatsisartut 2015-imi ukiakkut ataatsimiinneranni tunng-aviusumik aalajangiunneqarpoq, timmisartorsuarnut an-gisuunut Ilulissani mittarfiliortoqassasoq, tamatumatumalu kingunerisaanik mittarfissarsuup sananissaanut pilersitsi-nissamullu tunngassuteqartut suliarineqarnissaat pisari-aqalersimpput, taamatuttaarlu misissueqqaarnerit inger-lanneqartariaqalersimapput kiisalu Kangaatsiami, Qasigi-annguani Qeqertarsuarmilu mittarfissat sanaartorneqarnis-saat aamma pilersaarusionerqartariaqalersimallutik.

Nuaarsuup eqqaa kiisalu Ilulissat mittarfiillu akornanni nunaminertat, mittarfiup allineqarnissaa taamatuttaarlu Kangerluarsuup avannaatungaa ataatsimut tamaasa isi-galugit pilersaarusionerlugit aallartinneqareerput. Pilersaar-utaasup ataatsimoortup illoqarfiup immikkoortortaannut sammivilimmik pilersaarusionerq pisariaqartitallu tunngavi-galugit attaveqaatinut tunngassuteqartunut pilersaarusi-orneq erseqqissisittussaavaa.

Beslutning om delrevision af kommuneplanen

På baggrund af en vurdering af udviklin-gen i kommunen og den eksisterende strategi har Kommunalbestyrelsen beslut-tet, at revisionen af kommuneplanen er en delrevision.

Det er kommunalbestyrelsens vurdering, at de overordnede, planlægningsmæssige udfordringer ikke har ændret sig væsent-ligt siden vedtagelsen af den første fælles kommuneplanen i april 2014 og de strate-gier og udviklingsmål, der fremgår af planen, skal i hovedtræk fastholdes. Dog skal der tilrettes i flere af kommunepla-nens by- og bygdebeskrivelser, delområ-dernes afgrænsninger samt af bestemmel-serne.

Der er brug for at videreføre det værdis- og strategigrundlag, der blev skabt i forbin-delse med den grundige debat, der lå forud for Strategi 2020. Disse skal nu ud-munde i konkrete indsatser.

På baggrund af strategien og koalitionsaf-talen fremstræder flere fokusområder, der vil indgå i det kommende planarbejde og den løbende ajourføring af kommunepla-nen. Fokusområderne peger på, hvilke konkrete planlægningsmæssige projekter, der skal tages hul på fremadrettet.

Infrastruktur og lufthavne

Arbejdet med *Sektorplan for veje og færdsel*, og *Vedtægt for motoriseret færdsel i det åbne land* udgør det konkrete grund-lag for opdatering af kommuneplanen. Det kan ligeledes medføre behov for at udar-bejde detailplaner for udbygning af infra-strukturanlæg.

Principbeslutningen på Inatsisartuts efter-årssamling 2015 om, at der skal anlægges en international lufthavn i Ilulissat har ak-tualiseret arbejdet med at planlægge an-lægget og de afledte projekter, samt gen-nemføre forundersøgelser og planlægning for regionale landingsbaner i Kangaatsiaq, Qasigiannugit og Qeqertarsuaq.

Der er allerede igangsat planlægning for en helhedsorienteret udvikling for Nordre næs og de øvrige områder mellem ilulissat og lufthavnen, udvidelsen af lufthavnen, samt områderne nord for ved Bredebugt. Denne Helhedsplan skal konkretiseres med udarbejdelse af detailplanlægning for

Pilersaarutaasup ataatsimoortup suliassanik aalajanger-simasunik sammivilinnik pilersaarusiortuni suliaqarnikkut illoqarfimmi immikkoortortap ilaata inerisarneqarnissaa erseqqissitittussaavaa tamatumani aamma pineqarput attaveqaatinut tunngassuteqartutigut pisariaqartitat.

IT-qarnek, tamat oqartussaaqataanerat oqaloqatigiissinnaanerlu iliuuseqarfissatut ikorfearnarlugit, kommunep pilersaarutaani Teknikkikkut sanaartukkat attaveqaatinullu naliginnaasumik aalajangersaaffiginerat nutarsarneqassaaq, taamaasilluni radioqarfiit sakkortusaavii imaatigullu kabelip ilaatinneqalissallutik. Aalajangersa-gaq kommunep pilersaarutaani nutarterneqassaaq ima:

”Susassaqarfinnut ilaapput attaveqaatitut sanaartukkat annertuut soorlu mittarfiit, heliportit, umiarsualiviit, aqquserngit annertuut, sulluliarsuit, silaannakkoortaati-tut ikaarutit, raadiup sakkortusaavii, imaatigut kabeli il-lutai teknikkimoortut ilanngullugit, tankeqarfiit ass.”

Inuussutissarsiutit pingaarnert marluk

Ilulissat Kalaallit Nunaanni illoqarfiuvoq takornariartitsiner-mut tunngassuteqartutigut siuttuusoq takornariartitsinerlu aningaasaqarniarnermut annertuurujujussuarmik ilu-aqusiisarpoq. Aaliarnerli inuussutissarsiutit suli pingaar-nersarivaat uagutsinnullu inuuniutaalluni. Tamanna siunis-saq eqqarsaatigalugu annertunerujussuarmik qulakkeer-niarneqartariaqarpoq.

Suliffeqarfisigut ilusilersugaanerup ilisarnaqutigaa sulif-feqarfeerapassuanik peqarnera amerlanngitsunik sulisullit - tamanna atuuppoq aalisarnermi aamma takornariartitsi-nermi.

Siunissaq ungasinnerusoq eqqarsaatigalug suliffeqarf-inut patajaattunik pilerinartunillu sinaakkusersuinissaq pisariaqarpoq. Piffissami pilersaarusiortufiusumi kingul-lermi sinaakkutit pitsaasut qulakkeerniarlugit anner-tuumik suliniuteqartoqarsimavoq, ilaatigut aalisak-kerivinnut aamma takornariartitsinermik suliniutinik, soorlu Kangiata illorsuartut qitiusoqarfissaanik aamma Ilimanani eriagisassanik aamma takornariartitsinikkut suliniutit aamma Qeqertarsuarmi sisorartarfissamik pi-leraarusiornikkut.

Piffissami aggersumi pitsaasunik sinaakkuteqarluni atu-gassaqartitaanissap aallunneqarnissaa suli pisariaqartin-neqartussaavoq, ingammik inuussutissarsiutit pingaar-nerit marluk eqqarsaatigalugit, soorunalimi inuussutis-sarsiutit allat aamma tamatumani pineqarput. Suliassat pingaarnert ilagisussavaat Ilulissat mittarfiata allineqar-nerata kingunerisaanik takornariartitsinerup inerisarneqar-nissaanut periarfissat qularnaarneqarnissaat.

Illoqarfiup qanoq issusia kiisalu meeqqanut inissaqartitsineq

Takussutissiatut allaaserisat kiisalu innuttaasut nut-sertarnerisa ersersippaat illoqarfiup immikkoortortaasa inerisarneqarnissaannut pilersaarusiornissaq pisari-aqartoq – ingammik illoqarfinni annerusuni.

udbygning af delområder og den nødven-dige infrastruktur.

Det er kommunes klare forventning, at en udvidelse af infrastruktur og særligt luft-havne, er en klar forudsætning for udvi-delsen af de eksisterende erhvervsmulig-heder og en forstærkning af Qaasuitsup Kommunias konkurrencedygtighed både lokalt og internationalt.

Til understøtning af indsatsområdet IT, demokrati og dialog skal kommuneplanens generelle bestemmelse for Tekniske anlæg og infrastruktur opdateres, så det også omfatter radiokædeanlæg og udbygning af søkabel. Bestemmelsen bliver således i den reviderede kommuneplan:

”Områderne omfatter større infrastruktur-anlæg som lufthavn, heliport, faste havne-anlæg, større vejanlæg, tunneller, svæve-baner, radiokæde, søkabel med tilhørende tekniske bygninger, tankanlæg, o.l.”

To hovederhverv

Ilulissat er Grønlands førende turistby og turismen bidrager massivt økonomien. Men fiskeriet er stadig vores hovederhverv og vores levebrød. Det skal fremadrettet sikres i endnu højere grad.

Virksomhedsstrukturen er kendetegnet ved mange små virksomheder med få an-satte suppleret af nogle ganske få store virksomheder – det gælder også for både fiskeriet og turismen.

Der er behov for at skabe langsigtede, stabile og attraktive rammevilkår for virk-somhederne. Der er i den foregående planperiode gjort en stor indsats for at sikre gode rammevilkår, bl.a. ved plan-lægning for fiskefabrikker og turismepro-jekter som Isfjordscentret og bevarings-og turismeprojektet i Ilimanaq.

Der skal i den kommende periode forsæt være fokus på at skabe gode rammevil-kår, særligt for de to hovederhverv, men også for de øvrige erhverv. Her er sikring af tilstrækkelige udviklingsmuligheder for turismen i forbindelse med udvidelse af lufthavnen en af hovedopgaverne.

Byrum og plads til børn

Den demografiske udvikling og befolkningens flyttemønstre gør at der fortsat er behov for planlægning til udbygning af bo-ligområder – især i de større byer.

Piffissami aggersumi inissiatigut neqeroortigisinnaasat amerlanerullutillu assigiinngiaartuunissaat eqqum-maariffigisariaqarpoq – tamatumani pineqarlutik inissiat angissusii, illumik piginnittuunerit qanoq ittuunissai ki-isalu sumiinnissai – taamaaliornikkut pitsaassuseq periarfissaginnerunerlu pilersikkumallugit.

Pilersaarusiortifiusussami aggersumi illoqarfiup qanoq isik-koqarnissaa, uninngaarfisginnaasat, sanaartorfiunngitsus-sat eqqummaariffigisariaqarput, tamatumani aamma pineqarput nunaminertat illuliornermi atugassiissutigi-neqartussat qanoq ittuunissaasa isummorsorfigineqarnis-saat, meeqqanut naammattumik periarfissaqartitsinissaq eqqarsaatiginerullu, aamma matumani qulakkeersumal-lugu illoqarfiup qanoq issusissaanut tunngassuteqartut Ki-isalu illoqarfiit nunaqarfiillu akornanni uninngaarfiusinnaa-sut imminnut ataqatigiissuunissaasa qulakkeerneqarnissaat

Immikkoortortamat aalajangersimasumut pilersaarum-mik suliaqarnermi, sanaartorfiunngittussatut kiisalu su-kisaarsaarfiusinnaasut pillugit suliaqarnermi kommunimut pilersaarutaasup nutarternissaa tunngavigalugu su-liat ingerlanneqassapput, taamaaliornikkut sumiiffigi-sami najugaqarfiit pilersaarusiortifigineqarnerannut pit-saasumik tamatigoortumillu suliaqarnissaq qulakkeernia-rneqarpoq.

Takorluugaq

Qaasuitsup Kommuniata anguniagalimmik inerisarneqar-nissaa pingaartillugu iliuusissatut pilersaarut una suliar-neqarpoq. Takorluukkap nutaap ukiuni aggersuni sulias-sanik tikkuutissavaatigut aamma "iluatsiviusinaasunik" tikkuutissalluta.

Qaasuitsup Kommuniani inuit, misigisat ineriartor-nerillu assigiinngitsut inissaqartinneqarput. Pinngortitarsuaq, pinngortitamiittut nukiit, kulturi immikkuullarissaq - atorlugit inuunermik nutaa-mik, ataatsimoorfigisanik nutaanik, immiut napa-tissinnaasumik nutaaliaasumi inerikkiartorneq inuillu inerisarneqarneri pilersikkiartuaassavagut.

Nunarsuarmi kommunit annersaanni inissaqartitsisoqar-poq - misigisaqarnissaaq, suliaqarsinnaanissaaq, inuit ata-atsimooqatigiittullu, inuttut inuuneq, inuit akornanni inissaqartitsineq pitsaasumillu inuuneqarneq aamma inissaqartinneqarluni. Oqariartaat:

Qaasuitsup Kommunia: **Tamatigoortuneq aqqu-ti-galugu ineriartorneq.**

Qaasuitsup Kommuniani nunarujussuuvog taannalu inis-saqarpoq aamma inuit inissaqartinneqarput.

Takorluugaq Qaasuitsup Kommuniani immikkut ittutut anguniarneqarpoq; naalakkersuinermik suliaqartut allat tamarmik suliniutillu taanna siunnerfigaat. Qaasuitsup Kommuniani suut inuussutissarsutitigineqassanersut qanorlu pingaarnersuisoqassanersooq takorluukkami tunngaviulluinnarpoq. Kommunemilu nukiit kommunep inerisarneqarnissaanut atugassat qanoq ataatsimuuler-sinneqassanersut aamma takorluukkap imaralugu.

Der skal i den kommende periode være fokus på at skabe et større og mere varieret udbud af boliger – både med hensyn til størrelse, ejerform og beliggenhed – og med henblik både at skabe kvalitet og mangfoldighed.

I den kommende planperiode skal der være fokus på byrum, opholdsteder, fri-arealer og alle arealerne mellem husene, særligt med henblik på at skabe plads til børn og plads til udfoldelse og aktiviteter, men også på at sikre kvalitet i indretningen af byrum og sammenhængen mellem opholdssteder i vores byer og bygder.

Arbejdet med *Sektorplan friarealer og re-kreative aktiviteter* udgør det konkrete grundlag for opdatering af kommuneplanen mht. at sikre kvalitet og mangfoldighed i den måde bostederne er indrettet på.

Vision

I denne strategi lægges der op til en målrettet udvikling af Qaasuitsup Kommunia. Den nye vision angiver retningen og succeskriterierne i årene fremover:

I Qaasuitsup Kommunia er der plads til mange forskellige mennesker, oplevelser og udvikling. I respekt for vores livsgrundlag - den storslåede natur, de naturlige ressourcer, den unikke kultur - skaber vi plads til nyt liv, nye fællesskaber, en bæredygtig moderne udvikling og hinanden.

I verdens største kommune er der plads - plads til oplevelser, plads til udfoldelse, plads til mennesker og fællesskaber, plads til at være menneske, plads til hinanden og plads til at leve det gode liv. Slogan:

Qaasuitsup Kommunia: **Vækst gennem mangfoldighed.**

Qaasuitsup Kommunia er en rummelig kommune både på et fysisk, men også menneskeligt plan.

Visionen er det overordnede mål for Qaasuitsup Kommunia, som alle andre politikker og indsatser sigter mod. Visionen handler grundlæggende om, hvad Qaasuitsup Kommunia skal leve af og prioritere i fremtiden. Men også om, hvordan man kan forene kommunens kræfter i udviklingen af kommunen.

Takorluugaq sisamanik naleqartitanik aallaaveqarpoq; taakku Qaasuitsup Kommuniata immikkullarissusaanut ilisarnaataapput. Naleqartitat sisamat taakku Qaasuitsup Kommuniata siunissami ilisarnaatigissavai asaneqaatigissallugillu. Kommunemi suliniutit tamarmik naleqartitanut taakkunanut sisamaasunut attuumasuseqartassapput.

Qaasuitsup Kommuniani naleqartitat sisamat tassapput:

- Ataatsimoorneq
- Ilinniarneq
- Assigiinngisitaarneq
- Tikikkuminassuseq

Qaasuitsup Kommuniata ataatsimoorneq kulturikkut kinnaassusitsinnut ilaasutut isigaa. Ataatsimoorneq toq-qissisimaneq pigilersarparput akisussaaffeqarusutsimillu taanna pilersitsisarpoq.

Siunissami periarfissarpassuit atorluarniarlugit ilinniarneq immikkut sammeneqassaaq.

Kalaallit Nunaata avannaani assigiinngisitaarneq nukit-toqutigaarput – pinngortitarsuaq immikkullarilluinnartoq, ukiup ingerlanerani pinngortitap allanngorarnera, pinngortitap nuking, misigisassat, inuiaqatigiit kulturikkut uummaarissut. Tassapput siunissami pigiuarusutagut aalajangiussimallutalu piujuartinniagassagut.

Kalaallit Nunaata avannaani inussiarnerneq, kialarneq ammasuunerlu ileqqutsinniittut atorlugit tikikkuminassuseq immikkut erseqqissarsinnaavarput.

Visionen bygger på fire værdier, der markerer det særlige ved Qaasuitsup Kommunia. De fire værdier udspænder visonen for, hvad Qaasuitsup Kommunia skal kendes - og elskes - for i fremtiden. Alle initiativer i kommunen skal kunne ses i sammenhæng med de fire værdier.

De fire grundlæggende værdier i Qaasuitsup Kommunia er:

- Fællesskab
- Læring
- Mangfoldighed
- Gæstfrihed

Qaasuitsup Kommunia ser fællesskab som en del af vores kulturelle identitet. Det er igennem fællesskab, at vi får tryghed og motiveres til at tage ansvar.

Der skal være fokus på læring, for at kunne drage nytte af de mange muligheder fremtiden vil bringe.

Nordvestgrønlands styrke ligger i mangfoldigheden - vores enestående natur, årstidernes skiften, de naturlige ressourcer, oplevelsesmulighederne, de levende kultursamfund. Den skal vi bevare og fastholde i fremtiden.

Ved at fokusere på gæstfrihed kan vi bygge videre på den traditionelle nordvestgrønlandske venlighed, varme og åbenhed.



Ilulissanut tikinneq | Ankomst til Ilulissat

Takussutissiatut allaaserisat ersersitsinerat

Nuna tamarkkerlugu pilersaarusionerup allaaserineqarnerani 2015-imoortumi – ataqatigiissaarineq pisariaqartinneqartumi – naliliineq imaappoq, ukiut 5-it- 10-it matuma siornatigut Kalaallit Nunaanni innuttaasut ataatsimut isigalugit amerliartorsimapput. Arnanilli inuusuttu-aqqanik amigaateqarneq pissutigalugu Kalaallit Nunaanni innuttaasut ataatsimut isigalugit ikileriartussaasapput. Tamanna aamma Qaasuitsup Kommunia atuuq.

Takussutissiatut allaaserisat nikerarnerisa ersersippaat kisalu sumiiffigisami najugaqarfimmiit nutsernerit ersersippaat inissiaqarfimmi pisariaqartitsisoqalersussaaq. Sumiiffinni najugaqarfiit ilaanni inissianik atunngitsoqarpoq, sumiiffiilli ilaanni inissianik amigaateqartoqarpoq initaarnissamut sivirusumik utaqqiffiusartumik. Ukioqatigiiaat inuiaqatigiinni agguataarneqarnerisa nikerarneri pissutigalugit takussutissiatut allaaserisat ersersippaat annertujaanik unammilligassaqartoq.

Innuttaasut kiisalu najugaqariaaseq

Kalaallit Nunaanni innuttaasut pingajorarterutingajaat Qaasuitsup Kommunia najugaqarput. Ulloq 1.1.2015-imi kommunimi illoqarfinni nunaqarfinnilu najugaqartut 17.168-iupput.

Qaasuitsup Kommunia innuttaasut (Kalaallit Nunaanni Naatsorsueqqissaartarfiup nunap immikkoortuinut naatsorsuusaa naapertorlugu) 2030-ip tungaanut suli ikileriaqqittussaapput. Ukiumut ikileriaat agguaqatigiisil-lugu 1,3%-iulluni imaluunniit 200-inik ikileriaassallutik, ukiumut kingullerni ikileriaataasartut eqqarsaatigalugit ikileriaataasut amerlanerussallutik.

2003-miit innuttaasut ikileriarsimanerat nunaqarfinni-nerusoq pisimavoq, aamma Kangaatsiami. Ilulissani, Qaanaami Aasiannilu innuttaasut ikilartorpallaarsimanngillat, kisianni Qasigiannuani, Qeqertarsuarmi Uummannamilu ikileriaatit amerlangaatsiarsimapput.

Demografiske perspektiver

I 'Landsplanredegørelse 2015 – Den nødvendige koordinering' er det konkluderet, at indtil for ti-femten år siden var befolkningstallet i Grønland som helhed stigende. Derimod kan underskuddet af yngre kvinder om blot få år medføre, at det samlede befolkningstal i Grønland vil være faldende. Det vil også gøre sig gældende i Qaasuitsup Kommunia.

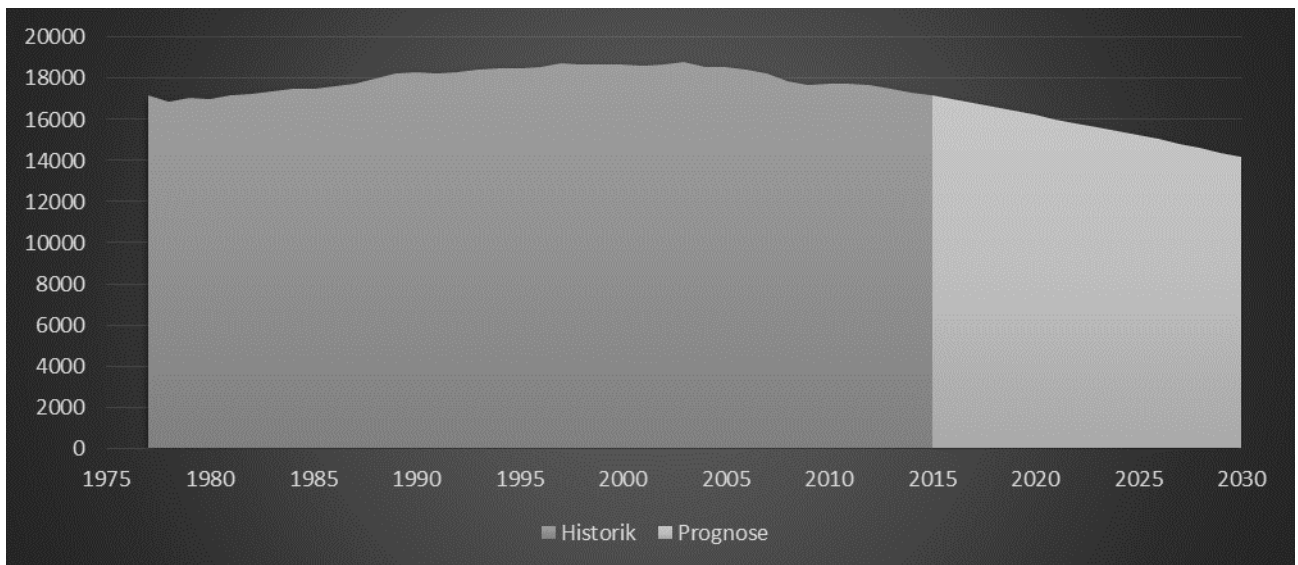
De demografiske forskydninger og flytninger mellem bosteder har også betydning for behovene på boligområdet. Nogle bosteder har et boligoverskud med tomme boliger, mens andre bosteder har underskud på boliger og lange ventelister. Den varierende fordeling af befolkningen i forskellige aldersklasser kan skabe nogle væsentlige demografiske udfordringer.

Befolkning og bosætning

Knap en tredjedel af Grønlands befolkning bor i Qaasuitsup Kommunia. Den 1.1.2015 boede 17.168 personer i kommunens byer og bygder.

Befolkningstallet i Qaasuitsup forventes (i Grønlands Statistiks regionale prognose) fortsat at falde frem mod 2030. Med et gennemsnitligt fald på cirka 1,3 % om året eller cirka 200 personer, er det forventede fald større end det er set de seneste år.

Siden 2003 er faldet i indbyggertal især sket i bygderne, samt i Kangaatsiaq. Ilulissat, Qaanaaq og Aasiaat har omtrent opretholdt et stabilt befolkningstal, mens der også har været ret store fald i Qasigiannuit, Qeqertarsuaq og Uummannaq.



Kommunimi innuttaasut kisitsisinnngorlugit takutitassiaq | Befolkningstal i kommunen

Qaasuitsup Kommuniata – nunarsuatsinni kommunit anersaattut inissisimagami – ilisarnaatigaa sumiiffikkaartumik nugaqarfiit amerlangaatsiartut pigalugit - katillugit illoqarfiit 8-it nunaqarfiillu 32-it. Kalaallit Nunaanni nunaqarfiit affaat sinnerlugit amerlassusillit Qaasuitsup Kommunianiippat. Kommunimi innuttaasut amerliartuinartut illoqarfinnut arfineq pingasuusut ilaannut nuuttarput.

Qaasuitsumi inissiat 1.1.2010-mi 6.072-iupput. Namminersorlutik Oqartussat inissiat sisamararterutaat pigivaat.

- Inissiat 71 % illoqarfinniippat, inissiani/illuni najugaqartartut agguaqatigiisillugit 2010-mi 2,3 – 2,7-mik amerlassuseqarput. Nunarput tamaat isigalugu inissiani najugaqartartut 2,4-inik amerlassuseqarput
- Inissiat 29 % illoqarfinniippat, nunaqarfinni inissiani/illuni najugallit 1,1 -3,4-inik amerlassuseqarlutit. Nunarput tamaat isigalugu 2,3-inik amerlassuseqarlutit.

Inissiani/illuni najugaqartut inoqutigiit ukiuni kingullerni ikiliartorsimapput – ingammik nunaqarfinni.

Qaasuitsup Kommunini inoqutigiit amerlassusiat qaffalaarsimavoq, tamannalu pisimavoq 1990-ikkut qiteqquneranniit. Piffissani kingullerni pisartut eqqarsaatigissa-gaanni inoqutigiit ikiliallassimapput, 3,2-miik 2,7-imut.

Inoqutigiit 2030-ip tungaanut 200-inik ikileriassasut naatsorsuutigineqarpoq, imaluunniit ukiumut 15-inik ikileriartassallutik. Nunaqarfinni unerusoq ikileriaatit malunarnarusapput aamma illoqarfinni mikinerusuni.

Qaasuitsup Kommunia er – som verdens største kommune - kendetegnet ved mange bosteder – i alt 8 byer og 32 bygder. Faktisk ligger mere end halvdelen af det samlede antal bygder i Grønland i Qaasuitsup Kommunia. En stigende andel af kommunens befolkning er bosat i én af de otte byer.

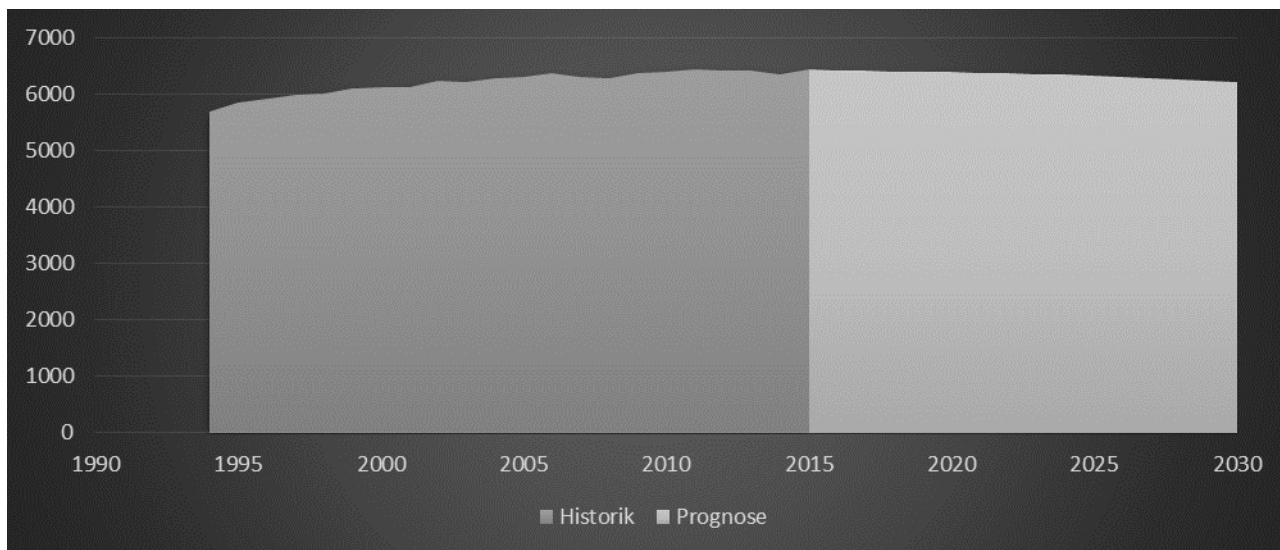
Pr. 1.1.2010 var der 6.072 boliger i Qaasuitsup Kommunia. Selvstyret ejer omtrent en fjerdedel af boligerne.

- 71 % af boligerne ligger i byerne, hvor den gennemsnitlige husstandsstørrelse i 2010 var 2,3-2,7 personer pr. bolig. Landsgennemsnittet ligger på 2,4
- 29 % af boligerne ligger i bygderne, hvor der boede 1,1-3,4 personer pr. bolig (2010). Landsgennemsnittet ligger på 2,3

Husstandene er blevet mindre de senere år - især i bygderne.

Antallet af husstande i Qaasuitsup har været næsten stabilt med en lille stigning, siden medio 1990'erne. I lyset af befolkningsudviklingen i perioden, er det udtryk for en faldende husstandsstørrelse, fra 3,2 personer pr. husstand til 2,7.

Der forventes et fald på cirka 200 husstande frem mod 2030, eller lidt under 15 om året. Dette fald forventes især at ske i bygderne og de mindste byer.



Kommunimi inoqutigiit amerlassusiat | Antal husstande i kommunen

Innuttaasut ikileriarnissaat agguataarneqarnerallu pissutigalugu kiisalu inoqutigiit ikiliartulernissaat pissutigalugu inissianik nutaanik inerisaanissaq pisariaqalersussaavoq – ingammik illoqarfinni pingasuni anginerusuni. Tamatumunnga tunngassuteqartoq immikkoortortamut aalajangersimasumut tunngatillugu pilersaarusionermi qanittumi pisussami misissorluartariaqarpoq.

Med et forventet fald i indbyggertal vil der med den varierende fordeling af befolkningen og faldende husstandsstørrelse være behov for udbygning af nye boliger – især i de tre største byer. Dette skal undersøges nærmere i den kommende sektorplanlægning.

Takorluukkamiit iliuuseqarnermut

Qaasuitsup Kommuniata takorluugaq iliuuseqarfigerusuppa 2010-imilu iliuusissatut pilersaarummi piviusunngortikkusullugu. Suliaqarfiit qulit aalajangersimasumik pingaarnersiuilluni iliuuseqarfiginerisigut kom-mune piviusunngortiterusuppoq.

Inuutissarsiutinik inerisaaneq

Kommunip nalinginnaasumik ineriartorneranut inuussutissarsiutinik ingerlatsinerup ineriartortin-eqarnera aalajangiisuulluinnartuusarpoq. Aali-sarnerup iluani, pisuussutit uumassusillit pitsaa-nerusumik ator-neqarnissaat ilanngullugu aamma kommunimi tamarmut takornariartitsinermik in-gerlatsisut siannarneqarnissaat aallunneqarne-rusariaqarput. Taamatuttaaq isumassarsiat nutaat aamma inussutissarsiornikkut periarfissat taper-sorsorneqarlutillu siuarsarneqaneqartariaqarput. Najugaqavissut unammillernartunik nutaanik suli-aqarsinnaalersinniarlugit ilinniartitseqqiisar-neq pingaartillugu aallartinneqassaaq.

Qaasuitsup Kommunia Kalallit Nunaanni kommuninut al-lanut sanilliullugu inuiaqatigiinni ineriartortitsinikkut at-taveqaatitigut, meeqqeriveqarfisigut assigisaannilu kin-guussaaqqavoq. Aalisarneq takornariartitsinerlu kommu-nimi inuussutissarsiutit pingaarnertut suli ingerlapput.

Ukiup ingerlanerani suliffissat nikerartorjuusarneri aamma suliffissaaleqinerujussuup kommunep anin-gaasaqarniarnera navianartorsiortittorujussuuvaa amigartooruteqartittarlugulu. Taamaattumik pingaar-uteqarlunnarpoq inuutissarsiutit akilersinnaasunngortil-lugit ukiuni tullerni inerisar-neqarnissaat taamaaliornik-kumi aningaasarsiorneq illuatungaanut saatinneqarsin-naalerniassammat.

Periarfissat unammilligassallu kommunimi sumiiffimmiit sumiiffimmut allanngorartuupput. Qaasuitsup Kom-muniata suliassaraa, kommunip inoqarfiini nukissat pigi-neqartut takussutissior-nissaat. Tamatumanilu pisari-aqartussaavoq nukissat taakku qanoq pitsaanerpaamik ator-neqarsinnaaner-at nassuiaasiussallugu aammalu in-oqarfinni attatiinneqarnissaat, inuussutissarsiutinik ingerlatsineq tamanut iluaqutaasinnaaqullugu.

Kommunemi inuutissarsiut pingaarnerpaaq – aalisarneq kiisalu aalisakkeriveqarneq – aningaasatigut ava-tangiisitigullu imminut napatissinnaalluni inuutis-sarsiutaassaaq. Pisuussutit uumassusillit ator-neqarnis-saannik piumasagaatit suli inerisar-neqartarput inuutis-sarsiullu massakkorpiaq nutarterneqarpoq eqaallisar-neqarlunilu.

Inerisaanermi angallatit nutarterneqarput eqaanneru-sumik suliffiusinnaasunngorsarneqarlutik anginerul-ersinneqarlutillu. Ileqqusumik umiatsiaaqqanit aalisar-neq tamatumanit ilungersunartorsiortinneqarpoq. Ta-manna taamaakkaluartoq, illoqarfinni nunaqarfinnulu aalisarnikkut tunisassiorfiit ineriartornissamut peri-arfissaat pitsaasut naammaginantullu qulakkeernissaat suli ingerlanneqartariaqarpoq.

Fra vision til handling

Qaasuitsup Kommunia vil omsætte visio-nen til handling og virkeliggøre strategien. Det vil kommunen gøre ved at sætte fokus på 10 strategiske indsatsområder som grundlag for de konkrete prioriteringer.

Erhvervsudvikling

Udvikling af erhvervslivet er afgø-rende for kommunens generelle ud-vikling. Der skal være fokus på mulig-heder inden for fiskerisektoren med en bedre udnyttelse af de levende ressourcer, og turismesektoren skal bredes ud i hele kommunen. Ligeledes skal nye ideer og erhvervsmuligheder understøttes og fremmes. Efteruddan-nelse bliver et nøgleord for at kunne opkvalificere lokal arbejdskraft til at møde nye udfordringer.

Qaasuitsup Kommunia er generelt bagud med alle store samfundsmæssige investe-ringer i infrastruktur, institutioner og lig-nende i forhold til de andre kommuner i Grønland. Det er fortsat fiskeriet og turis-men der er de største erhverv i kommu-nen.

Den store sæsonvariation i beskæftigelsen og en generelt stor ledighed er en meget alvorlig trussel og underminerer kommu-nens økonomi på sigt. Det er derfor by-dende nødvendigt, at der indenfor få år sker en positiv udvikling af erhvervslivet, henimod et samfund med en mere sund økonomi.

Mulighederne og udfordringerne varierer fra sted til sted i kommunen. Det vil være Qaasuitsup Kommunias opgave at kort-lægge kommunens lokale ressourcer. Og det vil være nødvendigt at definere, hvor-dan disse ressourcer bedst udnyttes og fastholdes lokalt for, at erhvervslivet kan komme alle til gavn.

Kommunens vigtigste erhverv - fiskeriet samt fiskeindustrien - skal være økono-misk og miljømæssigt bæredygtige er-hverv. Kravene til udnyttelse af de le-vende ressourcer er i stadig udvikling, og erhvervet er i øjeblikket præget af en mo-derniserings- og effektiviseringsproces.

Udviklingen går imod stadig større, mere effektive og moderne fangstbåde. Det sætter det traditionelle jollefiskeri under pres. På trods af dette, skal der fortsat sikres gode og tilstrækkelige udviklings-muligheder til fiskeindustrien i både byer og bygder.

Pisuussutsit uumassusillit atorluarneqarnerunissaat pik-koriffiginerusariaqarparput tunisassiallu nutaat suliarineqartarneri inerisaaffigeqqinnerisigut tamanna pisinnaavoq. Tunisassiagut – qaleralik, raja il.il. – nunarsuarmi pitsaanerpaatut ilisimaneqalereerput. Amerlanerusunik nutaanillu tunisassiornissarput eqqarsaatigilertariaqarparput.

Kommunimi tamarmi inuussutissarsiortut atugaannik pitsanngorsaanerit ingerlaavartumik pisassapput. Soorlu assersuutigalugu Ilulissat illoqarfiata ineriartortinnerqarnissaanut pilersaarussiaq aqutugalugu nunaminertat inuussutissarsiortunit atorneqarsinnaasut immikkoortinneqartassapput, taakkunani ineriartortitsinisamut periarfissat pitsanngorsarneqassapput iluatigalugulu illoqarfiup qeqqata atorneqarpallaarunnaarsikkiaortneqassalluni.

Nunarsuaq tamakkerlugu silap kissatikkiartornera taassumalu ukiuni kingullerni tallimani sammineqaleriartornerata kingunerisaanik Kalaallit Nunaata kitaata avanna ilisarineqaleriartortippaa tamatuma kingunerisaanik takornarissat nutaat tikeraarterput kommunemullu isertitaqaataasarlutik.

Takornariartitsineq inuutissarsiutinut Kalaallit Nunaata avannaata kitaani ineriartinneqarsinnaalluurtunut ilaavoq. Qeqertarsuup eqqaani ukiuni arlaqalersuni tutsuignarluinnartumik misilittagaqartoqalereerpoq takornariartitsisarnerlu inuutissarsiutigineqalereerluni.

Silaannaap allanngoriartornera tunngavigalugu atorlu-aasinnaanermut takornariartitsisarneq assersuutaallu-uarsinnaavoq taassumami malitsigisaanik inuutissarsiutinut nutaat pilersiorneqarsinnaalluarmata.

Ilulissani Kangiata illorsuanik pilersitsinissap aamma mittarfiup allilerneqarnissaata ilimanarsisippaat, takornariartartut amerlassusiisa, kommunimut tikerartartut, amerleriarujussuarnissaat. Takornariartartunut atatillugu suliniutit minnerusut aamma aal-lunneqartariaqarput, soorlu assersuutigalugu illoqarfimik kusassaaneq aamma tikinnermi periarfissat pitsaanerusut, kommunip ilaata sinneranut takornariaqarnerulernermik kivitseqataasussat.

Takornariartitsineq siunissami inerisarneqassappat tikeraat ukioq naallugu tikeraartigisarsinnaanissaat unammiligassat ilagissavaat aamma tikeraat avannarpasinne-rusunut takornariartillugit takornariartittarnissaat unammillernartuussalluni. Periutsit nutaat nutaaliarineri ineriartortinnerilu aamma inuussutissarsiutinut ineriartortinnissaannut takornariartitsinermullu naalakker-suinikkut anguniakkat kommunip siunissami periusissaanut ilaasinnaapput.

Sermersuup erngullu tunisassiarineqarneri eqqarsaatigalugit tunisassiat nutaat pilersinneqarsinnaanerinut assersuutaalluarpurput taakkumi inuutissarsiutinik inerisaanermik tutsuignarluinnartumik pilersitsinerup takussutissartarai. Qeqertarsuarmi sisorartarfissaq assersuutissaavoq, pissutsit pioreersut qanoq atorluarsinnaanerigut aamma takornariartitsinermi suliaqarnitsinni qanoq nutaamik eqqarsarsinnaanersugut.

Vi skal generelt blive langt bedre til at udnytte de levende ressourcer og gennem en højere grad af forædling udvikle nye kvalitetsprodukter. Vores råvarer – hellefisken, rejen, etc. - er i forvejen berømt som nogle af verdens bedste. Vi skal turde tænke stort og i nye baner.

Der skal løbende skabes bedre fysiske forhold for erhverslivet i hele kommunen. Som et eksempel vil der med den fysiske udviklingsplan for Ilulissat by blive udlagt nye erhvervsarealer, der kan skabe forbedrede udviklingsmuligheder og samtidigt aflaste bykernen.

Global opvarmning og det øgede fokus på klimaet overalt i verden har været med til at sætte Nordvestgrønland på verdenskortet og betydet nye turister og indtægter til kommunen.

Turismen er et erhvervsområde med et meget stort udviklingspotentiale for Nordvestgrønland. Omkring Diskobugten er der gennem en række år opbygget en solid erfaring og professionalisme omkring turisme.

Den nye klimaturisme er et godt eksempel på, hvordan klimaforandringer kan vendes til en fordel og skabe nye erhvervsmuligheder.

Etablering af isfjordscenteret i Ilulissat og en udbygning af lufthavnen gør det sandsynligt, at der kan ske en stor positiv udvikling i antallet af turister, som besøger destinationer i kommunen. Der skal også sættes på mindre projekter i forbindelse med turisme, som f.eks. byforskønnelse og bedre adgangsforhold, der skal være med til at løfte turismen i alle dele af kommunen.

Hvis turistbranchen skal udvikle sig i fremtiden bliver en af udfordringerne at fordele gæsterne mere henover året og sprede dem længere nordpå og til nye destinationer. Innovation og udvikling af nye koncepter kan indgå i de kommunale strategier og politikker for erhvervsudvikling og for turisme.

Produktion af is og vand er et godt eksempel på nye produkter med et lovende erhvervmæssigt udviklingspotentiale. Skisportsområdet på Qeqertarsuaq er et andet eksempel på, hvordan vi kan udnytte de eksisterende forhold og nytænke vores turistaktiviteter.

Innuttaasut namminneq suliffeqarfiussaminnik allartitserusulernissaat aallartitsinissaallu Qaasuitsup Kommunianit kajumissaarutigineqarusuppoq. Ullumik-kornit amerlanerusunit suliffeqarfinnik aallartitsisoqartariaqarpoq. Taamaattumik kommunep inerisaanissaq anguniarlugu siuttoorusuppoq aallarnis-sanermilu siunnersortarusuppoq; siuarsaaneq nutaa-millu eqqarsarneq ataatsikkoortillugit ilisimasanik avitse-qatigiiffiusarmata namminersorlutillu inuutissarsi-uteqartunit assigiinngitsunik suleqatigiilersitsisarmata – suliffeqarfiit, naalakkersuinermik suliaqartut aamma Kommune suleqatigiittarput.

Qaasuitsup Kommunian matumani pingaaruteqarluinnar-tumik suliaasaqarpoq; suliffeqarfiit pisariaqartitaannik najugaqarfigisami inuutissarsiortunit paasisuttisannik ingerlatitseqqiisarnissaminik isumasioqatigiittussanik aallartitsisarnissaminik, ilinniartitseqqiisarnissaminik as-sigisaannillu suliaqarnissaminik.

Ilinniartitaaneq, piginnaasanik pitsanngorsaaneq ilinniartitsinerlu malunnaateqarluartumik aningaasaliffi-neqartariaqarput, taamaaliornikkummi najukkani ataasiakkaani inerisaaneq iluaqutigissavarput – siunis-saq qaninnerusooq ungasinnerusorlu eqqarsaatigalugit.

Qaasuitsup Kommunian ønsker at være med til at stimulere borgernes engagement og motivation for at kaste sig ud i at drive egen virksomhed. Vi skal have langt flere iværksættere, end tilfældet er i dag. Derfor skal kommunen gå foran og være katalysator for en positiv udvikling, hvor innovation og nytænkning går hånd i hånd med vidensdeling og samarbejde mellem de forskellige aktører i erhvervslivet – virksomheder, politikere og kommunen.

Qaasuitsup Kommunian har her en vigtig opgave i at formidle industriens behov til det lokale erhvervsliv og igangsætte konferencer, efteruddannelsesforløb og lignende aktiviteter.

Der skal sættes massivt på uddannelse, opgradering og læring, så vi lokalt kan drage nytte af udviklingen – både på den korte og lange bane.



Seqerngup kaaviinnarnerata nalaali takornarissanik angallassineq | Midnatssejlad med turister

Ilinniartitaaq

Iliusissatut pilersaarut ukiuni arlalinni atuut-tussaavoq. Taamaattumik meeqqat inuusuttullu ilinniartinneqarnissaat pingaarnerpaat ilaattut iliuuseqarfigineqassaavq. Ilinniartitsinerli meeqqan-ut inuusuttunullu kisimi atuutissanngilaq. Sulisinnaasut ilinniartitseqqinneqartarnissaat piginnaasaasalu pitsanngorsarnissaat aamma pingaaruteqartorujussuuvoq.

Uddannelse

Strategien rækker mange år ud i fremtiden. Derfor er uddannelse af børn og unge fortsat et af de allervigtigste indsatsområder. Læring skal imidlertid ikke kun være for børn og unge. Efteruddannelse og en opkvalificering af arbejdsstyrken er meget vigtig.

Qaasuitsup Kommuniani ilinniarneq ilinniartitaanerlu inu-iaqatigiit inerisarneqarneranni pingaarutilittut isigaarput. Meeqqat inuusuttullu ilinniartinneratigut ilinniartitaaneratigullu pisariaqartitaannik sakkussanik, piginnaasaanik siunissamilu unammillernartuusinnaasunik qaangiinarnissaannut sakkussanik tunniussisinnaavugut.

Qaasuitsup Kommuniata taamaattumik ilinniarneq inillu ilinniartitaanerami atorineqartussat pingaartittorujussuuvai. Meerartatta ilinniarsinnaalersinniarlugit piareersarneqarnissaat nunarsuarmilu meeqqanut allanut naleqqussuussinnaalernissaat kissaatigaarput.

Peqatigiilluta siunissami atuarfiup inerisarneqarnissaanik tamanna piunasaqaatitaqarpoq; taamaalilluni inuttut tunngavigisat inissinneqarsinnaaniassammata. Ajornartorsiutit siusissukkut iliuuseqarfigisariaqarpavut alliar-tunnginniassammata. Ikioqatigiilluta ataatsimoorussillu-talu suliasaq kivittariaqarparput; taamaaliornitsigut meerartavut inuusuttortavullu toqqissisimasumik pitsaasunillu killilinnik pilersitsiviginiassagatsigik.

Inuusuttut amerlanerit ilinniakkaminnik siunissami naammassinnittarnissaat pingaaruteqarpoq ullumik-kornillu qaffasinnerusunik ilinniagaqarnissaat aamma pingaaruteqarluni. Kommunemi ilinniartitsisut piginnaa-neqarluartut sulilernissaat kajungernartunngortinniar-lugu immikkut iliuuseqartariaqarpugut.

Qaasuitsup Kommuniata ilinniartitaaneq atuarfiillu nu-taamik inerisarneqarnissaat anguniarlugu iliuuseqarnis-saq peqataaffigerusuppaa, taamaaliornikkummi inuusut-tut ilinniarnissaminni aallussiinnarniassammata.

Inuusuttut ilinniartitaanerini timersornikkut soqutigisat siunissami immaqa ataqatigiissaarneqarsinnaaruttortut? Ilinniartitsisut inuissat pingaartitaat – ilinniartut inaat assigisaallu – piaarnerpaamik pilersinneqartari-aqarput.

Qaasuitsup Kommuniata taamaattumik ilinniarneq inillu ilinniartitaanerami atorineqartussat pingaartittorujussuuvai.

Qaasuitsup Kommuniani paasinnerusussuseq, sapiis-suseq nutaanilu ilikkarusussuseq – qanorluunniit ukioqaraluaaraanni – pingaartippaa. Suliffissarsiusseri-aatsip inerisarneqarnerani ilinniaqqititsisarneq pisari-aqarpoq. Assersuutigalugu inuppassuaqarpoq atuarniar-nermikkut ajornartorsiuteqartunik atuarniarnermikkut ajornartorsiuteqartut nalunaarsorneqarnissaat qanorlu ajornartorsiutaatigineri paasiniartariaqarparput.

Pikkorissartitsisarnerit ilinniartitaanerillu suliffeqarfinnut attuumassuteqartut siunissami nukittorsarneqartariaqar-put. Piginnaasanik pitsanngorsaanerit, misiliiluni sulisin-neqarnerit sungiusaqqinneqartarnerillu tassaapput sulia-qarnitsinni suliasatta ilaat.

Inuutissarsiuqalerniarluni ilinniartitaanerit ineri-sarneqarnissaat Piareersarfiit aqqutigalugit immikkut iliuuseqarfigineqassaaq. Ilinniaqqiffissat pikkorissarfis-

I Qaasuitsup Kommunian ser vi læring og uddannelse som nøglen til den fremtidige udvikling af samfundet. Gennem læring og uddannelse giver vi vores børn og unge de nødvendige værktøjer, kompetencer og redskaber til at møde fremtidens udfordringer.

Qaasuitsup Kommunian prioriterer derfor læring og de fysiske rammer for læring højt. Vi ønsker at klæde vores børn på, så de uddannelsesmæssigt kan begå sig og måle sig med andre børn i verden.

En forudsætning for, at vi sammen kan udvikle fremtidens skole er, at det sociale fundament er på plads. Vi skal tage hånd om problemer tidligt og handle hurtigt, så de ikke vokser. Vi skal holde hinanden op på den fælles opgave det er, at skabe tryghed og gode rammer for vores børn og unge.

I fremtiden er det vigtigt at flere unge færdiggør deres uddannelse og uddanner sig på et højere niveau, end tilfældet er i dag. Vi skal gøre en særlig indsats for at kunne tiltrække kompetente lærere til kommunen.

Qaasuitsup Kommunian ønsker at være med til at udvikle nye måder at tænke ud-dannelse og skole på, der kan være med til at fastholde de unge på en ungdomsud-dannelse.

Måske kan man i fremtiden kombinere en ungdomsuddannelse med en sportsinteresse? De nødvendige fysiske rammer for de forskellige uddannelsesforløb – kolle-gieboliger og lignende - skal etableres hurtigst muligt.

Qaasuitsup Kommunian ønsker at prioritere læring og de fysiske rammer for læring højt.

I Qaasuitsup Kommunian værdsættes nys-gerrighed, mod og lyst til at lære nyt – uanset alder. Efteruddannelse er en forud-sætning for en udvikling af arbejdsmarke-det. Der er for eksempel for mange, der har svært ved at læse og vi har brug for en kortlægning af svage læsere og proble-mets omfang.

Arbejdsmarkedsrelaterede kurser og ud-dannelser søges styrket i fremtiden. Op-kvalificering, arbejdsprøvning og revalide-ring er nogle af de initiativer, vi vil arbejde videre med.

Der vil fortsat være fokus på udvikling af erhvervsuddannelsesområdet gennem Pia-reersarfiit. Vi vil tilbyde gode efteruddan-nelsestilbud og kurser til alle, der ønsker at

sallu pitsaasut kikkunnit tamanit kommunemi inuutis-sarsiornikkut suliffeqarnikkullu siunissami unammiller-narsinnaasunik piginnaasaminnik pitsanngorsaaffige-rusutaat neqeroorutigerusuppavut.

Utoqqasaanngortut pissutsinik amerlasuunik ilisi-masaqartorujussuupput, taakku ullumikkut ator-neqarneq ajorput imaluunniit kinguaariinnut tullernut in-gerlateqqinneqarneq ajorlutik. Qaasuitsup Kommuniata ilisimasanik suliarisartakkanillu ukioqatigiikkuutaat aki-morlugit paarlaasseqatigiittoqarsinnaanerani kajungis-sarusuppoq, taamaalilluni inuusuttut utoqqasaanit ilinni-arsinnaaniassammata paarlattuanillu utoqqasaat inu-usuttunit ilinniarsinnaaniassammata.

Qaasuitsup Kommuniata teknologi nutaaliaasoq ilinni-artaanerup inerisarneqarnerani pingaartilluinnarlugu ilaa-tikkusuppaa. Unammilligassat naammattuugassagut ilaasa aaqqiiffiginiarneranni teknologi atornerusariaqar-parput.

Teknologip nutaalisaasup ilisimanerulernerata saniatigut oqaatigut piginnaasat Kalaallit Nunaata kitaata avan-naani siunissami pingaaruteqartorujussuussapput. Nu-nani tamalaani tuluttut oqaluffiusuni inuusuttortagut ilin-niarnissaannik oqaatsinillu pikkorissarnissaannik neqer-ooruteqartariaqarpugut.

Qaasuitsup Kommuniata ilinniarfeqarfiit massakut atuuttut amerlisarneqarnissaat nukittorsarneqarnissaallu nukittorsarfusuppai. Iluatsillugu ilinniartitaanerup iluani sila, inuiaqatigiit, kulturi aamma oqaatsit itinerusumik sammeneqarlutik kommunemit ilinniarfigineqarsinnaanis-saat sulissutigerusuppai.

dygtiggøre sig og udvikle nye kompeten-
cer til at kunne løse fremtidens erhvervs-
og arbejdsmæssige udfordringer i kommu-
nen.

Den ældre generation har en stor viden om mange forhold, som i dag ikke udnyt-tes eller gives videre til næste generation. Qaasuitsup Kommunia ønsker at stimulere vidensudveksling og aktiviteter på tværs af generationerne, så de unge lærer fra den ældre generation og omvendt.

Qaasuitsup Kommunia vil inddrage mo-derne teknologi som et vigtigt element i udviklingen af uddannelsesområdet. Vi skal i højere grad bruge teknologi til at løse nogle af de udfordringer, vi står over-for.

Udover kendskab til moderne teknologi bliver gode sprogkunderskaber meget vig-tige i Nordvestgrønland i fremtiden. Inter-nationale studie- og sprogophold i en-gelsksprogede lande kunne udvikles som et tilbud til vores unge.

Qaasuitsup Kommunia satser på en ud-bygning og styrkelse af de nuværende ud-dannelsesinstitutioner. Samtidig har kom-munen tanker om at udbygge uddannel-sesområdet inden for klima, samfund, kul-tur og sprog.



Atualeqqartut | Første skoledag

Najugaqariaaseq aamma inissiat pitsaasut

Qaasuitsup Kommunia najugaqarfigiuni-nartoorusuppoq. Najugaqarnermut politikki atuut-toq inuutissarsiutit inerisarneqarnissaannut ilinni-artitaanerullu inerisarneqarnissaannut tunngavius-saaq. Illoqarfiigut nunaqarfiigullu assigiinngit-sorujussuupput assigiinngissitaarnerlu taanna kommunep iluani inerisaanermi atorluarneqas-saaq. Taamaattumik illoqarfiit siunissami ineri-sarneqarnissaat pillugu isummertoqartariaqarpoq.

Qaasuitsup Kommuniani illoqarfiit nunaqarfiillu oqi-maaqatigiittumik pilersaarusiortineqarnissaat nu-taamillu eqqarsarluni inerisarneqarnissaat sulii qulakke-erniarneqarpoq. Illoqarfiit nunaqarfiillu inerisarneqarnis-saanni periarfissat piginnaasallu atorneqanngitsorpasuit pikkorfigiartorpavut takusinnaaleriartorlugillu.

Illoqarfiit nunaqarfiilluunniit ataasiakkaat immikkuulla-rissuseqarput aamma immikkorluinnaq ittumik ilisarnaateqarlutik taakkulu assigiinngiiaarneri siunissami ineri-sarneqassapput piujartinneqassallutillu.

Qaasuitsup Kommuniani illoqarfiit nunaqarfiillu tamarmik taamaattumik immikkut ittumik nukittoqqutitik, ili-sarnaatit ataanarnissaminnullu tunngavitsik sulis-utigissavaat. Maani sunarpiaruna pikkoriffigigippit? Si-unissami taanna qanoriliorluta ineriartorsallugu iliuuseqassaagut?

Najugaqarfiit ataasiakkaat inerisarneqarnissaannik nalu-naarsuinerup kingunerisaanik kommunalbestyrelse si-unissami inuutissarsiutit inerisarneqarnissaannik, ilinnia-rtitaanerit inerisarneqarnissaannik, kulturikkullu neqer-oorutaasinnaasunik nutaanik assigiinngitsunillu il.il. pingaarnersiunissaminut sakkussaqaalissaaq.

Qaasuitsup Kommuniata innuttaasut ilaatikkusuppai kommunemi illoqarfiit nunaqarfiillu assigiinngissitaartuu-nerinik suliaqarneq qulakkeerusullugu.

Qaasuitsup Kommunia najoruminaroorusuppoq taamaattumillu pitsaasunik kajungernartunillu inissianik neqerooruteqarsinnaanani pingaartitorujussuullugu imaluunniit kommunemi najugaqarusuttunut sanaartor-fissanik peqarusulluni.

Nammineq illorisamik sanaartornissaq inerisarniarlugu kajungernartunngorsarneqassaaq. Inissaaleqinerli akio-rniarlugu kommunep inuttut atukkat aallaavigalugit inis-sialiorneq inerisarussuppaat pissakinnerusullu akikin-ne-rusunik inissiani najugaqalersinneqarsinnaaneri neqer-oorutigineqartaleriassammatt sulissuteqarusulluni.

Inissiat tamrmisut pitsaassusaannik qaffassaanissaq unammillernartorujussuuvuq kommunellu inissiaataasa amerlasuut tamanna pisariaqartippaat. Kommunep il-loqarfiini nunaqarfiinilu inissiaqarpoq najugaqarfigissal-lugit tulluutinnigivissunik.

Ilinniarneq ilinniartitaanerlu kommunemit pingaartin-neqarluninartuupput taamaattumik inuusuttut ilinniarn-nerminni inissiai – ilinniartut inaat – immikkut illuin-nartumik malunnaavigineqarput. Ilinniartut inaat pitsaa-sut inuusuttorpassuarnut ukiut tamaasa kommunep

Bosætning og gode boliger

Qaasuitsup Kommunia skal være et attraktivt sted at bo. En aktiv bosæt-ningspolitik skal være grundlaget for erhvervsudvikling og uddannelse. Vo-res byer og bygder er forskellige, og denne forskel skal udnyttes i den fort-satte udvikling af kommunen. Der skal også tages stilling til, hvor fremtidens byudvikling skal finde sted.

God planlægning og nytænkning skal sikre en fortsat balance mellem byer og bygder i Qaasuitsup Kommunia. Den kommende by- og bygdeudvikling vil tage afsæt i det, vi er gode til og samtidig have øje på de mange uudnyttede muligheder og potenti-aler, der er.

Hver by eller bygd har sit særpræg og sin særlige identitet og denne mangfoldighed skal udvikles og bevares i fremtiden.

I Qaasuitsup Kommunia skal hver by og bygd derfor arbejde med at finde sin sær-lige styrke, identitet og eksistensberetti-gelse. Hvad er det, vi er særligt gode til lige her? Hvad kan vi sætte på i fremtiden? Denne kortlægning af hver enkelt bosæt-nings udviklingspotentiale vil give kommu-nalbestyrelsen et værktøj til at prioritere forskellige indsatser i forbindelse med fremtidens erhvervsudvikling, uddannel-sesmuligheder, udvikling af nye kulturtil-bud med mere.

Qaasuitsup Kommunia vil inddrage bor-gerne og arbejde på at sikre mangfoldig-heden i kommunens byer og bygder.

Qaasuitsup Kommunia ønsker at være et godt sted at bo, og det har derfor en me-get høj prioritet at tilbyde gode, attraktive boliger eller byggefelter til alle, der ønsker at bosætte sig i kommunen.

Der skal være fokus på at udvikle og sti-mulere privat boligbyggeri. Men for at komme boligmanglen til livs ønsker kom-munen at udvikle det sociale boligbyggeri og at kunne tilbyde flere billige lejligheder til de mindre velstillede.

Der ligger en stor udfordring i at højne den generelle boligstandard, og mange af kommunens boliger trænger. I kommu-nens byer og bygder er der boliger, der ikke er egnet til beboelse.

Læring og uddannelse er meget højt prio-riteret i kommunen og derfor har boli-gerne til unge under uddannelse - kolle-gieboligerne - en særlig bevågenhed. Vi mangler i den grad gode kollegieboliger til de mange unge, der hvert år ønsker at

suliffeqarfiutaanni ilinniarfiutigisuni ilaanni ilinnia-
rtoorusuttartunut atugassat malunnaateqarluinnartumik
amigaatigivagut.

Inissiat ukiuni makkunani qanoq ittuussanerinik pi-
umasaqaatit sakkortusigaluttuinnarput. Inuiaqatigiit ine-
risarneqarput, inooriaaserput allanngoriartorpoq pisari-
aqartitat nutaat inooriaatsillu erseqqinnerusumik atu-
gaaleraluttuinnarput. Assersuutissat arlaqarput; kisimiil-
lutik inissiami najugaqarusuttut arlallit, utoqqaat sivisu-
nerusumik angerlarsimaffimminni najugaqarusuttut, aa-
ppariit avissimasut aappakuminnik meeraqarfillit aappa-
rilikkaminillu meerartaaqqissimasut arlallit il.il.

Inissiat amerlanerit assigiinngiiaartut siunissami neqer-
oorutigisinnaaneri pikkoriffiginerusariaqarparput – inis-
siat angissusaat, piginnittooriaatsit tikikkuminartuuneq
eqqarsaatigalugit. Assigiiaartunik kipparissuinnarnik sa-
naartorneq atorunnaartariaqarparput assigiinngiiaas-
suserlu pilersillugu.

Pitsaassuseq siunissami aningaasaliiffigissallugu sa-
piisertariaqarpugut. Nutaanik sanaartornermi aqqissu-
usseqqinnernilu imminent akilersinnaasunik suliaqartar-
nissaq eqqarsaatiginerusariaqarparput taamaalillutalu
inissiaatigut siunissami pitsaassuseqarnissaat qulakkeer-
lugu. Inissiat nukinnik atuineri kommunemi nukinnik
atuinernt tamarmiusunut malunnaateqarluinnartuusar-
poq. Nammineq iliuuseqarnikkut aningaasatigut ilua-
naartoqarsinnaalluarpoq.

Kalaallit Nunaanni nunamik piginnittoqarneq ajornera
immikkuullarissuuvoq. Tamatumami illoqarfitsinni nuna-
qarfitsinnilu illut isikkuinik ilusilersuinissaq ilisarn-
aasersuinissarlu immikkuullarissumik atugassaqartippaa.
Assersuutigalugu illoqarfimmi illut akornisigut
akornuteqarani pisuttoqarsinnaasarpoq. Tamanna im-
mikkut illuinnartumik ilisarnaataavoq illulioriaaserlu
taanna piujuartariaqarpoq illoqarfittanunaqarfittalu si-
unissami ilusilersornerani. Qimmit, umiatsiat qalipaa-
tigissaartorpassuillu aamma inissaqartinneqartariaqar-
put.

Inissiaatitta ilusilersornerisa pitsaassusaat avatangiisin-
illu killilersuineq eqqartorneqartariaqarpoq pingaartinne-
rusariaqarlunilu. Illu avatangiisiminut qanoq sunni-
isarpa? Immikkuullarissuseq pigeriigarput eqqaamasari-
aqarparput aammalu illut sanaartukkallu avatangiisaasa
pitsaassuseqarluarnissaat anguniarlugu.

Kalaallit sanaartortariaasiat ileqquilu nutaanik nu-
taaliaasunillu sanaartornermi ataqqineqartariaqarput-
taa. Nutaanngitsut nutaallu oqimaatigiisinneqartari-
aqarput.

Illut ataasikkaat inissiap kajungernartuuneranut
imaluunniit kajungernartuunnginneranut kisimi
pingaaruteqassanngilaq. Inissiap avatangiisai annerusu-
mik minnerusumilluunniit pingaaruteqartarput. As-
sersuutigalugu inissiap eqqaani pinnguarterfeqarpa?
Isikkivía kajungernaqutaava? Pisiniarfimmut qaninner-
mut ungasippa? Illup iluani iluaqusersuutit silamilu ane-
ersaartarfiit ima pitsaatigippat eqqaamiorisat naapisi-
maartarnissaannut isikkivimmillu takorannersumik isi-
ginnaaqatiginissaannut?

uddanne sig på nogle af kommunens ud-
dannelsesinstitutioner.

Der stilles disse år højere og højere krav
til boligen. Samfundet udvikler sig, vores
levevis ændrer sig og nye behov og livs-
former vinder frem. Der er for eksempel
flere, der vælger at bo alene, ældre, der
gerne vil blive længere i hjemmet, sam-
menbragte skilsmisefamilier med mange
delebørn og så videre.

I fremtiden skal vi blive bedre til at skabe
et større og mere varieret udbud af boliger
– både i forhold til størrelse, ejerform og
tilgængelighed. Vi skal væk fra ensartet-
heden og kassetænkningen og have
mangfoldighed.

I fremtiden skal vi turde satse på kvalitet.
Vi skal blive meget bedre til at tænke bæ-
redygtighed ind i forbindelse med nybyg-
geri og renoveringer og på den måde
fremtidssikre vores boliger. Boligernes
energiforbrug udgør en stor del af det
samlede energiforbrug i kommunen. Der
er store økonomiske gevinster at hente
ved selv en mindre indsats.

Det er unikt, at man ikke kan eje jord i
Grønland. Dette giver nogle helt særlige
betingelser for den fysiske udformning og
karakter af vores byer og bygder. Man kan
for eksempel bevæge sig mere frit i byen
på kryds og tværs i rummet mellem hu-
sene. Disse særlige karaktertræk og møn-
stre skal bevares og udvikles i den fremti-
dige udformning af vores byer og bygder.
Der skal også være plads til hunde, plads
til både og plads til mange farver.

Den arkitektoniske kvalitet af vores boli-
ger og de fysiske omgivelser skal på dags-
ordenen og prioriteres højere. Hvad giver
huset til sine omgivelser? Vi skal huske at
sætte pris på det unikke, vi allerede har,
og gøre en indsats for at bevare bygninger
og bygningsmiljøer af høj kvalitet.

I respekt for den grønlandske byggeskik
og tradition skal vi samtidig skabe plads til
ny og moderne arkitektur. Der skal være
balance mellem gammelt og nyt.

Det er ikke kun den enkelte boligs stan-
dard, der er afgørende for, om det er en
attraktiv bolig eller ej. Boligens fysiske
omgivelser får en større og større bety-
dning. Er der f.eks. legepladser i nærheden
af boligen? Er der udsigt? Er der faciliteter
og udendørs opholdsrum af god kvalitet,
hvor man kan møde naboer og nyde ud-
sigten?

Qaasuitsup Kommuniata illut silataanniittussatut siunisami kissaatigisat kajungernartuunngortinnissaat anguniassallugu suleqataarusuppoq; innuttaasut ilaatinneratigit asiariartarfinnillu pilersitsinissamik suliaqarnermi.

Qaasuitsup Kommunia vil komme fremtidens behov til gode attraktive uderum i møde, gennem borgerinddragelse og udarbejdelse af en rekreativ grøn plan.



Qimussertarfik | Slædetur

Kulturi aamma kinaassuseq

Inuit inuunerminni timikkut anersaakkullu pigin-naaneqarniarlutik, inuujuaannarniarlutik ineri-artorniarlutillu takorluukkatik pilersitserusuttarner-tillu ataatsimoorfigalugit nukissaqartarput. Inuttut inuunissaq inissaqartarpoq.

Siulitta ilisimasaat inooriaasiallu atorlugit inuit ersittumik atukkat qanoq ikkaluartulluunniit kulturikkut uummaaritsinissaminnut sakkortuumik immikkuullarissumillu pilersitsisarput; nalliuttorsiutiginnittarnermikkut, ileqqumikkut aamma nuannaallaqqinermikkut. Inuit katersimaarneri, illarneri nuannaarnerilu inuit immikkuullarissuullutik ilisarnaatigaat.

Kalaallit Nunaata kitaata avannaani kulturi pingaartin-neqartorujussuvoq kalaallillu oqaasii qitiutillugit sakkortuumik uummaarissumillu kulturikkut inuuneqarneq ilisimaneqaatigaarput. Ileqqoq malillugu assasornermiit aamma Qaanaami sanaartukkaniit Aasianni nunarsuarmi avannarpasinnerpaamik NIPIAA-p rockfestivaliani kalaallisut oqalulluni nipilersukkanut nutaaliaasunut ilisimaneqaatigilluinnarpavut.

Kulturi ataatsimuulersitsisarpoq katersuuffiusarlunilu. Isikkamik arsaalluni unammiaarnerit, rockfestival, qimussimik sukkaniunneq imaluunniit kaffillerneq pineqaraluarpataluunniit ataatsimoorluta kulturperput kinaassuserpullu tassuuna ersertarpoq.

Kultur og identitet

Foreningslivet og kulturlivet skaber fællesskab og identitet. De kommende års planlægning skal støtte og videreudvikle det store potentiale i et øget fokus på, at sikre gode mødesteder og plads til udfoldelse i bostederne.

'Inuit har haft fysisk og åndelig livskraft til at overleve og udvikle sig, overskud til i forlystende samvær at udfolde deres fantasi og skabertrang. Der var plads til at være menneske'.

'Igennem forfædrenes visdom og levevis har inuit på trods af de ydre vilkår formået at skabe en levedygtig kultur som på en stærk og særpræget måde kommer til udtryk i deres ceremonier, ritualer og fester. Hvor menneskene har været forsamlet, var udfoldelse af humor og festlighed et typisk inuit-karaktertræk'.

I Nordvestgrønland sætter vi kulturen højt, og vi er kendt for et stærkt og levende kulturliv med det grønlandske sprog i centrum. Lige fra traditionelt håndarbejde og håndværk fra Qaanaaq til moderne grønlandsk rockmusik på verdens nordligste rockfestival NIPIAA i Aasiaat.

Qaasuitsup Kommuniata kulturi pingaartittorujussuuva; kulturi, kulturikkut misigisat suliallu, neqeroorutigi-neqartarnerisigut kommunep assigiinngiaartumik uummaarissuunissaa aamma kissaatigalugu.

Qaasuitsup Kommuniani uummaarissumik peqatigiiffiit suliaqartarput, taakkulu siunissami alliatornissaat kissaatigaarput.

Peqatigiiffiit pitsaasunik atugaqartariaqarput katersortarfiillu nutaamik eqqarsaasersorfigisariaqarput nutarterneqarlutillu. Naapittarfiit pilersaasut pilersinneqassaput. Illut akornanni naapittarfiit kisimiiffiusinnaasut kisalu tamat ornittagaat angisuut taavalu sanaartukkat timersornermut inissaqartitsisut timersornermillu ingerlatsiviusinnaasut. Naapittarfinnik pitsaasunik pilersitsisoqassaaq. Taakku mikisuusinnaapput illut akornanniillutik aamma angisuujusinnaapput tamanit tikinneqarsinnaasuni aamma timersornermut timimillu atuisinnaanermut atortulersuutinik ilaqarsinnaallutik.

Qimusserneq Kalaallit Nunaata kitaata avannaani pingaruteqarluinnartuuvoq. Silap allanngoriartornera qimussertartut ikilinerannik kinguneqarpoq, taamaattorli aalisartut piniartullu qimusserlutik ingerlaartuarput taannalu kinaasutsitta ilagilluinnarpaa piujuartissallugu eria-gisariaqartoq.

Kommunep isorartunerujussuuta kingunerisaanik kommunemi sumiorpaluuterpassuit naammattugassaattipai. Oqaatsinik pisuussuteqarneq taanna sumiorpaluutillu assigiinngiaarneri kommunep siunissami nukittorsarusup-pai piujuarnissaannillu suliniuteqarusulluni.

Inuiaqatigiinnut nuuttut immikkut kalaallit oqaasiinik ilinniartinneqarnissaat Qaasuitsup Kommuniata aamma kissaatigaa.

Kulturi oqaatsinik akunnattoorfeqarani sunniuttarpoq nunat killeqarfii naalagaaffiillu killingi akimorlugit aamma sunniuteqartarluni. Kulturitta immikkut sammineratigut ikinnguteqalernissaq kulturinillu takornartanik allanik naammattuuinissaq angusinnaavarput. Qaasuitsup Kommuniata nunat tamat nutaamik suleqatigilernissaannut kulturip atorluarnerusariaqarsoraa nunarsu-armimi periarfissanik ammaasusinnaalluarmat.

Kultur giver fællesskab og sammenhold. Om det er en fodboldturnering, en rockfestival, et hundeslædevæddeløb eller en kaffe-mik er det aktiviteter, der alle udgør en del af vores fælles levende kultur og identitet.

Qaasuitsup Kommunia sætter kulturen højt og ønsker at være en levende kommune med en mangfoldighed af kultur, kulturelle oplevelser og aktiviteter at byde på.

Qaasuitsup Kommunia har et meget aktivt og levende foreningsliv, vi gerne ser vokse i fremtiden. Der skal være gode faciliteter til foreningerne og forsamlingshusene skal nytænkes og moderniseres. Der skal etableres gode mødesteder. Både de små intime mellem husene og de større offentlige steder og anlæg med plads til sport og udfoldelse.

Slædehundene er en vigtig del af den nordvestgrønlandske kultur. Klimaforandringerne har betydet færre slædehunde, men slædehundene er stadigvæk et levende arbejdsredskab for fiskere og fangere og en del af en vores identitet, som vi skal værne om.

Kommunens enorme geografiske udbredelse betyder, at vi i kommunen har en mangfoldighed af dialekter. Denne rigdom og variation i sproget er et af de områder kommunen ønsker at styrke og bevare i fremtiden.

Qaasuitsup Kommunia ønsker også at integrere tilflyttere bedre i samfundet gennem en særlig indsats for grønlandsk sprogundervisning til nyankomne.

Kultur overskrider sproglige barrierer og går på tværs af landegrænser og nationaliteter. Igennem et øget fokus på vores kultur vil vi få nye muligheder for at etablere venskaber og møde andre fremmede kulturer. Qaasuitsup Kommunia ser kulturen som et vigtigt led i det at udvikle nye internationale samarbejder og åbne sig op mod verden.



Kaffisoriartortut | Kaffe-mik

Toqqissisimaneq aamma inuuneq pitsaasoq

Ilinniarnermi inerisaanermilu toqqissisimaneq tunggaviulluinnartarpoq. Qaasuitsup Kommuniata inuuniarnermikkut ilungersunarsiortut immikkut sammivai kommunemilu meeqqat tamarmik toqqissisimanartumik meeraanissaat anguniarlugu killissanik toqqissisimanertunik pilersitsinissani suliniuteqarfigaa aamma illoqarfiup iluani ataatsimoorfissat pitsaasut toqqissisimanartullu pigineqarput.

Qaasuitsup Kommuniani innuttaasut tamarmik toqqissimasumik inuuneqarnissaat kissaatigaarput.

Taamaattorli ineriartorniaraanni inerikkiartorniaraannilu toqqaammavik pitsaasuusariaqarpoq. Inuit tamarmik inuuniarnermikkut pitsaasunik atugaqarnissartik pisari-aqartippaat namminneq inuuniassagunik inerikkiartorlutillu.

Siuligut issittumi pinngortitamut tulluussallaqqissuupput. Silap allanngorarnera siumullu oqaatigineqarsinnaangitsut unammilligassat nalaattaraluarlugit peqqissaarusillutik ilumoorussillutillu piareersartarput ajornartorsi-utaasinnaasunillu aniguisarlutik.

Nukiusinnaasut tamaasa allanngoriartornermilu piareersimasarnerit kulturitsinniittut pinngoqqaarnitsinniillu inuuniarnitsinni piginnaasagut tamaasa ullutsinni unammilligassarpasuit anigorniarnernanni atorfissaqartippagut.

Tryghed og det gode liv

Tryghed er et fundament for læring og udvikling. Qaasuitsup Kommunia har fokus på socialt udsatte og på at skabe gode og trygge rammer for alle kommunens børn i fremtiden og at der er trygge opholdssteder med kvalitet i byens rum.

I Qaasuitsup Kommunia ønsker vi, at alle borgere skal have gode trygge rammer at udfolde sig i.

Men for at kunne vokse og udvikle sig skal fundamentet være i orden. Alle mennesker har brug for, at en række basale livsvilkår er på plads for at kunne trives og udvikle sig.

Vores forfædre har været gode til at tilpasse sig for at kunne overleve i den barske arktiske natur. Konfronteret med omskifteligt vejr og uforudsigelige udfordringer fandt man alligevel ofte ved omhu, omhyggelig forberedelse og snilde en vej ud af problemerne.

Vi skal bruge al den styrke og 'forandringsparathed', der ligger indgroet i vores kultur og naturinstinkter, konstruktivt i forhold til nogle af de mange udfordringer, vi står overfor i dag.

Nukissagut aallaavigissavagut ajornartorsiutaasinnaasut aallaaviginagit. Inuk qitiutillugu periarfissat nukillu immikkut sammissavagut, taamaaliornitsigummi pitsaasumik inerisaaneq allannguinerlu pilersissinnaavagut.

Inuit ataasiakkaat inooriaasii ataqqiutigalugit inunntu ataasiakkaanut arlaannik piumasaqassaavugut pi-umasqaateqassallutalu.

Meeqqat inuusuttullu immikkut pingaartissavagut – taakkuuppummi siunissami inuiaqatigiinni siuttuulersus-sat. Meeqqat immikkut inuuniarnermikkut artorsaa-teqartarput ingerlaqqillutik inuuniassagunik immikkut ikiorserneqartariaqarput tapersersorneqarlutillu. Kinguaariinni kingornuttakkat nuanninngitsut allannguiffi-gisariaqalerpavut.

Qaasuitsup Kommuni inuit sullinneqarnerini tamakkii-sumik eqqarsartaaseqarluta iliuuseqarnissaq immikkut sammivarput inuillu ataasiakkaat kisiisa pinnagit sullis-sarluta. Suliniutigut kimeqarluassappata ajornartorsiut inuillu ataasiakkaat kisiisa piunnaarlugit inuk ajornartor-siulernerlu sumit pinngorsimanersoq aamma takusari-aqartarparput.

Siusissukkut iliuuseqarneq pingaarnerpaavoq. Ajornar-torsiutit oqimaappallaalinninneranni sukkanerpaamik iliuuseqarfigisariaqarpavut.

Naartusut siusissukkut iliuuseqarfiginerisigut suliffeqar-fillu; kommune, ernisussiorlut meeraaqqerisullu, aki-morlugit suliniuteqarnikkut Qaasuitsup Kommuni in-nuttaasunngortut pitsaasumik inuuneqarnissaannik aqutissiutissavagut.

Inuit nukingi aningaasallu annaaneqartarput inuusuttor-passuit susassaartinneqaratik illoqarfimmi unnuakkut aneertaleraangata. Ajornartorsiut taanna takusariaqaler-parput asannittumik, aalajangersimasumilli, inuusuttu isumaqarnerusumik imalinnut ataatsimoorfiusartunut qaaqqullugit. Taamaaliornikkut namminneq imminnut akisussaaffignertik allanillu akisussaaffeqarnertik ilinni-arsinnaalissammasuk.

Meeqqat inuusuttullu taakkununga attuumas-uteqarsinnaasunik suliniarnitsinni siunissami peqataatissavagut. Taamaalilluta meeqqat inuusuttullu akornanni suleqataarusussuseq akisussaaffeqarneruler-nerlu taakkununga tunniussinnaassavarpavut.

Utoqqasaat utoqqaallu inuiaqatigiinni pingaar-uteqartorujussuuppavut. Kiserliortinneqassanngillat toqqor-neqarlutillu paarlattuanilli naleqarluartumik ilisimasaqar-nertik misilittagaqarnertillu pequtigalugit ataatsimoo-rtuunermi peqataatinneqassappavut. Utoqqasaat naleqartutut misigisimatinneqassappavut. Utoqqasaat an-gerlarsimaffiminni najugaqarnissaminnik kissaateqar-nerat sapinngisamik anguniarlugu suliniuteqartoqas-saaq. Utoqqaat illui inerisarneqassappavut pitsaassuseqar-luurtumik.

Vi skal tage udgangspunkt i ressourcer og ikke i problemer. Med mennesket i cen-trum skal vi have fokus på muligheder og styrker, så vores indsatser er med til at skabe en positiv udvikling og forandring.

Der skal være respekt for den enkeltes livs-situation, men vi skal samtidig forlange no-get for noget og stille krav til den enkelte.

Vi skal have fokus på børnene og de unge – de er fremtiden, som vi skal bygge vo-res samfund på. Nogle børn er særligt ud-satte og skal have en særlig hjælp og støtte til at komme videre. Vi skal have brudt den negative sociale arv.

I det sociale arbejde har Qaasuitsup Kom-munia særligt fokus på helheden og ikke kun det enkelte individ. Skal vores indsat-ser have nogen effekt, bliver vi nødt til ikke kun udelukkende at se på problemet og det enkelte individ, men også den sam-menhæng individet og problemet indgår i.

En tidlig indsats er altafgørende. Vi skal være gode til hurtigst muligt at afhjælpe problemerne inden de når at vokse sig for store.

Gennem en tidlig indsats for de gravide og et godt tværfagligt samarbejde mellem kommune, jordmødre og sundhedsplejer-sker sikrer vi, at de nye borgere i Qaasu-itsup Kommunia får så god en start på til-værelsen som det overhovedet er muligt.

Det er et stort spild af menneskelige og økonomiske ressourcer, når så mange unge overlades til sig selv og driver rundt i byen på må og få om natten. Vi bliver nødt til at se problemet i øjnene og kær-ligt, men bestemt, invitere de unge ind i mere meningsfulde sammenhænge og fællesskaber. På den måde kan de lære at tage ansvar for sig selv og andre.

I fremtiden skal vi invitere børnene og de unge med til at deltage i processen, når vi udvikler nye projekter med relevans for dem. På den måde vil vi på sigt opnå et langt større engagement og mere an-svarfølelse blandt børn og unge.

De ældre og gamle er en vigtig ressource for samfundet. De skal ikke isoleres og gemmes væk, men i højere grad indgå i fællesskabet med værdifuld viden og erfa-ringer. De ældre skal behandles med vær-dighed. Der skal gøres en forebyggende indsats for, at de ældre efter ønske kan blive længst muligt i eget hjem. Alder-domshjemmene skal udvikles og være af høj kvalitet.



Inuunerinneq | Det gode liv

Peqqissuseq aamma pinaveersaartitsineq

Kommunep inerisarneqarnissaani peqqissuuneg pinaveersaartitsinerlu pingaaruteqarluinnartut ila-gaat. Ukiuni makkunani pinaveersaartitsinitsigut kingusinner usukkut aaqqiiniarnissaraluarput pisinnaajunnaarsissinnaavarput.

Kalaallit Nunaata kitaata avannaani timimik atuinngippallaarluni peqqinnangitsumillu inooriaaseqar-nerup kingunerisaanik kingunipiluit malunnaateqarlu-artumik atugaalerput.

Oqimaappallaarneq imaluunniit pualavallaarneq meeqqat inersimasullu akornanni takussaajartuinnarpoq inui-aqatigiinnullu tamanna ukiut tamaasa akisoorujusuusar-luni. Pualavallaarneq inuttut inuunermut nalitoorujus-suuvoq; inuunerup sinnerani nappaatinik kinguneqar-poq, soorlu uummatip taqarsuaatigut nappaateqalersitsi-simalluni, sukkortunngortitsisimalluni kræftimillu nap-paatit assigiinngitsut atugaalersimallutik.

Timip aalatinngippallaarneq aamma pualavallaarneq akio-rniarlugit suliaqarfiiit suliffeqarfiliit akimorlugit suleqatigiit-toqartariaqarpoq; assigiinngitsut suliniaqatigiiffiit peqataa-tinneqartariaqarlutik – kommunep iluani sulisut namminer-sortunilu sulisut peqataasariaqarput. Kisitsisit tujorminartut allannngortinniassagutsigik kivitseqatigiittariaqarpugut.

Iluatsittumik suliniartoqassappat suleqatigiilluarnissaq tunngaviusariaqarpoq.

Qaasuitsup Kommuniata peqqissuuneg ima paasisarparaa; timikkut, tarnikkut aamma inuttut inuunermi ilorrisi-maarneq. Peqqissuulluni inuuneg napparsimalluni peqataannnginnermit allaanerulluinnarpoq.

Sundhed og forebyggelse

Sundhed og forebyggelse er et vigtigt emne i kommunens fremtidige satsning på en udvikling af kommunen. Ved at forebygge nu undgår vi at skulle reparere senere.

Livsstilsygdomme som følge af fysisk inaktivitet og usund levevis er for alvor kommet til Nordvestgrønland.

Overvægt eller fedme er et voksende problem både blandt børn og voksne og koster hvert år samfundet dyrt. Fedme har massive menneskelige omkostninger i form af kroniske følgesygdomme som hjertekarsygdomme, sukkersyge og visse former for kræft.

Den forebyggende indsats mod en inaktiv livsstil og kampen mod fedme er en tværfaglig og tværsektoriel opgave, der involverer mange forskellige aktører - både kommunale og private. Der skal løftes i flok, hvis vi vil ændre på de dystre statistikker.

Et godt samarbejde på tværs er simpelt-hen en forudsætning for at lykkes.

Qaasuitsup Kommunia forstår sundhed som både fysisk, psykisk og socialt vel-være. Sundhed er meget mere end fraværet af sygdom.

Sundhed handler også om livskvalitet, at føle fællesskab og mening. Sundhed kan

Peqqissuuneq aamma pitsaasumik inuuneqarnermik imaqarpoq; ataatsimoortunut ilaaneq inuunerullu isumaqassusianik misiginermik imaqarami. Peqqissuuneq kisimi isiginiarneqas-sanngilaq, inuilli ataasiakkaat kingornussaannut, nukingitut, inooriaasianut, attaveqarfianut inuuniarnermini atugaanut il.il. atuumassuteqartutut isigineqassalluni.

Timip aalatinngippallaarneq aamma pualavallaarneq aki-orniartugit suliaqarfiit suliffeqarfiillu akimorlugit suleqatigiittoqartariaqarpoq; assigiinngitsut suliniaqatigiif-fiit peqataatinneqartariaqarlutik – kommunep iluani suli-sut namminersortunilu sulisut peqataasariaqarput.

Inooriaatsit ileqqullu meeraanermi siusissukkut tunng-avilerneqartarput allannngortinnissaallu ajornakusoortar-lutik. Taamaattumik meeqqat taakkulu angajoqqaavi maligassiusartuummata siusissukkut iliuuseqarfigissal-lugit pingaaruteqarpoq.

Meeqqat inuusuttullu amerlanertigut eqqissisimasumik navianartorsiorsinnaanermut peqqinanngitsullu pillugit isummertariaaseqarput; kingutigisuunissaq, nerisassat, pujortartarneq, imigassartortarneq, naamaartarneq hash-imillu misileraasarneq eqqarsaatigalugit. Meeqqat inuusuttullu isumaannik suliniuteqarnerujussuusari-aqarneq taamaattumik pingaaruteqarpoq.

Taamatut suliniarnermi kommuneusimasut misilittagaat atorluartariaqarpavut; inuusuttunik maligassaqtitsilluni suliniuteqarneq atortariaqarparput.

Peqqinnarnerusunik nerisaqarneq timimillu aalatsine-runissaq kommunep meeqqat inersimasullu inunngaan-narlutik inooriaaseqarnerannik pualavallaarnerannillu akiuiniarnermini iliuuseqarfisassai pingaarnert marluk. Nerisartakkavut suunersut samminerusariaqarparput; najugaqarfitsinni neriniartarfinni, pisiniarfeeqqani pisini-arfissuarnilu pisiassat peqqinnarnerusut nerisassanit qalapallanneqarsinnaasunit, chips-init, mamakujuttunit sodavand-inillu qanoq iliorluni pisiassatut kajungernar-nerulersinneqarsinnaanersut eqqartornerusariaqarpar-put.

Tassungu ilaatillugu innuttaasut suliffeqarfinni, atuar-finni, suliffiminni, salami il.il. timiminnik aalatsine-rusinnaanernannik suliaqarnitsigut saqqumminerusari-aqarpugut.

Illoqarfinni annerusuni najugaqarfinnut qanittuni nuna-minertat pitsaasumik timimik aalatsiviusinnaasut pigi-neqartariaqarput; soorlu pinnguartaarfiit sammisaqartitsi-viit; pinnguarfiusinnaasut, arsarfiusinnaasut aasakkut skateboard-erfiusinnaasut ukiukkullu kælkerfiusinnaasut sisorarfiusinnaasullu.

Nunaqarfinni pinnguartaarfimmi nalunaaquttap akunner-paaluini pinnguartaqarsinnaavoq timimillu aalatsiviusi-innaalluni. Kommunemi illoqarfinni nunaqarfinnilu umi-atsialiviit qimmiliviillu tikikkuminartuussapput pit-saasunillu atugassaqarfiussallutik. Tassami taakku pinngortaliarnermi aqutissanut inissiisarfiunertik pingaaruteqaatigimmassuk.

ikke ses isoleret, men må ses i sammenhæng med den enkeltes arv, ressourcer, livsstil, netværk, levevilkår etc.

Den forebyggende indsats mod en inaktiv livsstil og kampen mod fedme er en tværfaglig og tværsektoriel opgave, der involverer mange forskellige aktører – både kommunale og private.

Livsstil og vaner grundlægges tidligt i barndommen og er svære at ændre sidenhen. Det er derfor vigtigt med en tidlig indsats rettet særligt til børnene og deres forældre som rollemodeller.

Børn og unge har en ret afslappet holdning til risiko og har ofte dårlige sundhedsvaner indenfor tandsundhed, kost, rygning, alkohol, snifning og eksperimentering med hash. Det er nødvendigt med en massiv holdningsbearbejdning af børn og unge.

I den proces skal vi gøre god brug af de tidligere kommuners erfaringer med unge som rollemodeller.

Sundere kost og øget fysisk aktivitet er to væsentlige elementer i kommunens strategi mod stillesiddende livsstil og fedme hos børn og voksne.

Vi skal have fokus på maden vi putter i munden og på, hvordan vi får flere af vores lokale råvarer ud i vores kantiner, kiosker og supermarkeder som sunde alternativer til junkfood, chips, slik og sodavand.

Vi skal samtidig have fokus på at fremme borgernes muligheder for fysisk aktivitet i institutioner, skoler, på arbejdspladser, udendørsarealer etc.

I de større byer skal der være gode rekreative muligheder tæt på boligområder i form af legepladser og aktivitetspladser, hvor man kan lege, spille bold og køre skateboard om sommeren og kælke, skøjte og stå på ski om vinteren.

I bygderne kan en legeplads danne ramme om mange gode timers leg og bevægelse. Der skal være nem tilgængelighed og skabes gode rammer og forhold for fritidsbåde og hundehold i kommunens byer og bygder, idet de er vigtige transportmidler til at kunne komme ud og være aktiv i naturen.

De lokale idrætsforeninger (løbeklubber, skiklubber, fodboldklubber, etc.) spiller en

Najugaqarfinni peqatigiiffiit (arpattartoqatigiit, sisorartortoqatigiit, isikkamik arsaattartoqatigiit il.il.) peqqissuunermut pinaveersaartitsinermullu pingaaruteqartorujussuupput.

Innuttaasut kajumissusertik naapertorlugu kommunemi innuttaasunik peqqissuutitsiniarlutik suliniartorpassuit Qaasuitsup Kommuniata tapersorsorussuppai.

Suleqatigiinnerunikkut minnerusunillu aaqqissuussanik pisoqartarneratigut; assersuutigalugu akissarsititsarinnikkut, kommunep innuttaasut peqatigiiffilluamerlasuut allannguiniagaataasut erseqqinnerusumik saqqummersiniarsarerusuppai.



Ilulissani napparsimmavik | Sygehus Ilulissat

Angallanq

Pitsaasumik eqaatsumillu angallanermi aqutit tunngaviulluinnartarput inuiaqatigiit ineri-sarneqarnerannut. Pingaartumik mittarfiit qitiusumik inissisimapput, kisianni Ilulissat alliertortinnissaaq aamma nunap ilaani allani mittarfinnik nutaanik pilersitsiortorsinnaaneq eqqarsaatigalugit, Inatsisartut upernaakkut 2016-imi ataatsimiinnerannit aalajangiinissaaq utaqqineqarpoq. Kommunip immikkoortumut pilersaarutaa, aqqusiner-nut angallanermullu tunngasoq suliarineqarluni ingerlanneqarpoq.

Qaasuitsup Kommuniani angallanq pingaaruteqarluinnartuuvoq. Mittarfiit umiarsualiviillu pitsaasut kommunep pilersorneqarnissaanut qularnaatsumik pitsaasumillu tunngaviliisuupput. Kommunep siunissami inerikkiartornissaanut angallanq pitsanngorsaaffigissallugu aningaasaliinissaaq pisariaqarluinnartuussaaq.

Nunat tamat miffigisinnaasaat mittarfik anginerusoq kommunemut tamarmut pingaaruteqarluinnartuussaa-voq, makku ilimagineqarmata; takornarissat amerlanerit, inuutissarsiutit nutaat, inuutissarsiutinik inerisaa-neq, najugaqartut amerlanerit aamma akileraarutitigut isertitat amerlanerit.

meget vigtig rolle for sundhed og forebyg-gelse.

Qaasuitsup Kommunian ønsker at støtte op om de mange frivillige borgere, der gør en stor indsats for sundheden i kommunen.

Gennem et øget samarbejde og små events som for eksempel prisuddelinger vil kommunen forsøge at sætte fokus på de mange borgerne og foreningerne, der gør en forskel.

Infrastruktur

En god og effektiv infrastruktur er en forudsætning for, at samfundet kan udvikle sig. Især lufthavne spiller en central rolle, men både mht. udbyg-ningen af Ilulissat og eventuel etable-ring af nye regionale flyvepladser af-venter beslutningen på Inatsisartuts forårssamling 2016. Kommunal sek-torplan for veje og trafik er under ud-arbejdelse.

I Qaasuitsup Kommunian spiller infrastruk-turen en særlig vigtig rolle. Lufthavne og gode havneanlæg er en forudsætning for den fortsatte vækst og en god og sikker forsyning i kommunen. De nødvendige in-frastrukturelle investeringer vi står over-for, er simpelthen en forudsætning for kommunens udvikling i fremtiden.

En større international lufthavn vil have en meget stor betydning for hele kommunen. Både i form af en øget turisme, nye er-hvervs muligheder, øget bosætning og nye skatteindtægter.

Ilulissani mittarfimmik 2.200 m-iusumik nunat tamalaat akoranni mittarfimmik sanaartortoqassasoq inatsisartut ukiakkut 2015-imi ataatsimiinneranni tunngaviumik aalajangiunneqarpoq. Kalaallit Nunaannut takornariartut amerlanerulernissaat aamma timmisartumik nunap iluani anganernut akit appartinnissaat, mittarfinnik alliliinissamik nutaanillu sanaartornissamik naalackersuinikkoortumik isumaqatigiisummi anguniagaavoq.

Tunngaviumik aalajangiinnerup ilaatut, Kangaatsiami, Qasigiannuani aamma Qeqertarsuarmi, illoqarfinnut taakkununga timmisartuussisarnerit akoqqoqatigiinnerinik angallanermilu sillimaniarnermik qaffaajumaluni – mittarfinnik ujaraaqqanik qallikkanik – mittarfinnik sanaartorsinnaanermut periarfissat Naalackersuisunit misissuiffiqeqassasat akuersissutigineqarpoq. Mittarfinnik annertusaaneq kommunimi tamarmi illoqarfiit akornanni angalasarnermut sunniuteqassaaq.

Attaveqarnikkut allannguutit pingaartumik mittarfeqarnikkut ilusilersuinermit angallatinik atorneqartartunik toqqaasarnermik allannguissaaq aammalu angalanermi piffissamik atuisarnerup sivikillineranik aningaasartuutillu annikillinerannik kinguneqartussaalluni.

Mittarfinnik annertusaaneq takornariartitsisarnerup inerisaaffigineranut pitsaasunik tunngavississaaq – ilulissani illoqarfinnilu allani. Periarfissat tapersersuiffigiumalugit, Ilulissat mittarfiata allilerneqarnissaanut Naalackersuisut pilersaarutaat aallaavigalugit, kommuni tamakkerlugu inuussutissarsiutinik inerisaanissamut pilersaarummik suliaqartoqassaaq.

Suliniutit aallartinneqarsimasut arlaqartut, soorlu Kangia pillugu qitiusoqarfik, Ilimanami suliniut, Eqi-mik annertusaaneq il.il. mittarfiup tallilerneqarneranit taperserneqassapput. Suliniutit Iluissani eqqaanilu allatigut attaveqaataasunik annertusaanissamik pilersitsissaaq. Ilutigisaanillu Ilulissat aamma mittarfiup akornani illoqarfiup allilerneqarsinnaanissaanut periarfissarpasuit pilersussaassapput.

Nuugaarsuup aamma Ilulissat mittarfiullu akornanni immikkoortut, mittarfiup allilernissaanut kiisalu Kangerluarsuup eqqaani immikkoortut avannarliit ineriartortinnissaanut tamakkiisuusumik isiginiarluni pilersaarusiorneq aallartinneqareerpoq.

Kommunip pilersaarutaanik siunissami nutarterisoqarnissaani kiisalu nunap immikkoortuini, Kangaatsiami, Qasigiannuani aamma Qeqertarsuarmi mittarfinnik inisiinissamut aallarniutaasumik pilersaarusiornermut aamma taakkununga atasuusuni attaveqaatit inerisarneqarnissaanut, tamakkiisuusumik isigaluni pilersaarusiaq taanna aalajangersaanermut ilaassaaq. Tunisassiaqut assigiinngitsut avammut tunisassiarisagutsigik nutaanik umiarsualiviliornermut aningaasaliinissarput pisariaqarluinnartuusussaassaaq.

Umiarsuit takornariartaatit angisuut kommunemut ukiut tamarluinnaasa tikeraartarput takornariarpassuarnut neqeroorutigisartakkavut ilimagisaannut pitsaassutimikkut naleqqutinngillat. Umiarsualiviit nutaat angallanerlu pitsaasoq umiarsuit takornariartaatit aqqutigalugit takornariaqarnermik inerisaanermu pingaaruteqarluinnartuupput.

På Inatsisartuts efterårssamlingen 2015 er der taget principbeslutning om, at der skal anlægges en international lufthavn i Ilulissat med en landingsbane på 2.200 m. Flere turister til Grønland og billigere rejser internt i Grønland er målet for den politiske aftale om udvidelser og nyanlæg af lufthavne.

Som del af principbeslutningen blev det vedtaget, at Naalackersuisut skal undersøge muligheden for at der anlægges regionale lufthavne - med grusbaner - i Kangaatsiaq, Qasigiannuit og Qeqertarsuaq, for at hæve regulariteten og transportsikkerheden til disse tre byer. Udbygningen vil få betydning for samfærdsel mellem byerne i hele kommunen.

Infrastrukturændringer og især ændringer i lufthavnsstrukturen vil ændre transportmiddelvalg og den måde vi rejser på og vil medføre besparelser i rejsetid og udgifter.

Udbygning af lufthavne giver meget gode betingelser for at udvikle turismen – både i Ilulissat og de øvrige byer. For at understøtte mulighederne skal der udarbejdes en erhvervsudviklingsplan for hele kommunen ud fra Naalackersuisuts planer om udvidelse af Ilulissat lufthavn.

Lufthavnsudvidelsen vil støtte op om flere af de igangværende projekter som Isfjordcenteret, Ilimanaq-projektet, udbygning af Eqi og mange flere. Projektet vil give behov for udbygning af den øvrige infrastruktur i og omkring Ilulissat. Samtidig vil der være et stort udviklingspotentiale for byudvidelse mellem Ilulissat og lufthavnen

Der er allerede igangsat planlægning for en helhedsorienteret udvikling for Nordre næs og de øvrige områder mellem ilulissat og lufthavnen, udvidelsen af lufthavnen, samt områderne nord for ved Bredebugt.

I den kommende revision af kommuneplanen skal der indgå en konkretisering af denne Helhedsplan, samt den indledende planlægning for placering af regionale lufthavne i Kangaatsiaq, Qasigiannuit og Qeqertarsuaq og udbygning af infrastruktur i tilknytning til disse.

Skal vi have en øget eksport af vores forskellige produkter er der helt nødvendigt med investeringer i nye havneanlæg.

Hvert år får kommunen besøg af mange store krydstogtskibe og de faciliteter vi kan tilbyde de mange turister lever ikke op til de standarder og forventninger, de kommer med. Nye havneanlæg og god infrastruktur er vigtige for den fortsatte udvikling af krydstogsturismen.

Illoqarfiit inerisarneqarnissaannik siunissaq ungasinneru-
soq eqqarsaatigalugu ajornannginnerusunik nassaarnia-
rtariaqarpugut, Qaasuitsup Kommuniani angallannermut
ullutsinni atukkatsinnut nutaamillu angallannermut acqu-
tissiuussinitsinni eqaannerusumik tulluarnerusumillu
atorluaaniarsinnaaqqulluta. Tamanna kommunip aqqusi-
nernut aamma angallannermut immikkoortumut piler-
saarutaanik suliaqarneq aqquutigalugu qularnaarneqas-
saaq, suliniuteqarnerup ataqatigiissaarneqarneranut ta-
pertaassalluni.

Kommunip iluani najugaqarfinni arlalinni, soorlu as-
sersuutigalugu Uummannami, malinnut assiaqutit Uum-
mannarmiut umiatsiaararsortuisa atugaannik
pitsanngortitsingaatsiarsinnaapput. Najugaqarfinni
pisariaqartitat aallaavigalugit aqqiissutinik taamaat-
tunik nassaartarnissat eqqarsaatersuutigineqartariaqar-
put.

Imikup aqqutai, imermik pilersuineq aamma aqquserngit
akisoorujussuupput taakkulu ikkussuunneqareeraanga-
mik piarneqarneri sulii akisunerusarput. Illoqarfitta nu-
naqarfittalu pitsaasumik angallannikkut pilersaarusiorfi-
ginerisigut akikitsumik pitsaasumillu qulakkeerinnissin-
naavugut.

Illoqarfigut nunaqarfigullu ima pilersaarusiorfigisinnaa-
vagut ulluinnarni ornitassatut kajungernartutut
ajornanngitsumillu angallafigiuminartunngortissinnaal-
lugit. Taamaattumik aqquserngit aqqusineeqqallu
(meeqqanut) pitsaasut atuarfimmii atuarfimmuot inger-
lasut sanaartorneqartariaqarput meeqqat taamaalillutik
namminneq atuariartorlutillu soraaraangamik ingerlaar-
fissaqarsinnaaniassammata.

Ineqarfiit eqqaanni imaluunniit qanittuini asiariartarfiit
pitsaasut – pinnguartarfeqarfiit, sisorartarfiit, issiartar-
fiit – innuttaasut sunngiffiminni timiminnik aalatitsinis-
saannut qulakkeerinnissaminnut pingaaruteqarput.

Illoqarfinni nunaqarfinnilu avatangiisit ilusilersorneqar-
neranni tikikkuminartunik avatangiiseqartitsinissaq
eqqarsaatigineqassaaq.

Innarluutillit, utoqqasaat il.il. pitsaanagerusunik atugaqart-
ariaqarput illoqarfimmilu angalaarnissaminnut periarfis-
saqartariaqarlutik. Utoqqasaanut inissialiornermi, ilinnia-
rtunut inissialiornermi il.il. taakku tikikkuminartuunis-
saat sanaartugassat aallartinnginnerini eqqarsaatigi-
neqarsinnaassaaq.

Kommunep illuutai, kommunep allaffii, atuarfiit, kater-
sortarfiit il.il. innarluutilinnit utoqqarnillu tikikkumi-
nartuunissaat piumasaqaatagaluttuinnarpoq soorunami
aamma taanna naammassinartussaassavarput. Kom-
mune taamaalilluni siuttunngorluni maligassiuusnngor-
sinnaalluarpoq.

Aqqiissutissat nassaariniakkavut tassaassapput siunis-
saq ungasinnerusooq eqqarsaatigalugu imminnut nam-
massinnaasut pissutsinillu atorluaanikkut kommune-
rujussuurtut nutaanik periarfissanik ujartuinitinni nas-
saarisartakkavut.

I fremtiden skal vi være gode til at finde
enkle, langsigtede byudviklingsstrategier,
der sikrer en effektiv og rationel udnyt-
telse af både ny og eksisterende infra-
struktur i Qaasuitsup Kommunia. Det skal
sikres gennem udarbejdelse af en kommu-
nal sektorplan for veje og trafik, der kan
være med til at koordinere indsatsen.

Flere steder i kommunen, som f.eks. i
Uumannaq, kan bølgebrydere være med
til markant at forbedre de lokale forhold
for jollefiskere. Sådanne løsninger skal
overvejes generelt de steder, hvor der er
tilsvarende behov.

Kloakering, vandforsyning og veje er nem-
lig dyrt og når det først ligger der, er det
endnu dyrere at fjerne igen. God planlæg-
ning skal være med til at sikre den billig-
ste og bedst mulige infrastruktur i vores
byer og bygder.

Den måde vi indretter vores byer og byg-
der på har også betydning for, om vi er
aktive og bevæger os i dagligdagen. Der
skal gode (børne-)sikre veje og stier til og
fra skole så børnene selv kan gå til og fra
skole.

Gode rekreative muligheder tæt på eller i
nærheden af boligområderne – legeplad-
ser, skispor, bænke – er afgørende for om
borgerne er aktive i fritiden.

Tilgængelighed skal tænkes ind i udform-
ningen af de fysiske omgivelser i både
byer og bygder.

De handicappede, ældre borgere m.fl. skal
have bedre vilkår og mulighed for at be-
væge sig i byen. I forbindelse med byggeri
af ældreboliger, kollegieboliger etc – kan
der med fordel indtænkes tilgængelig-
hedshensyn fra starten.

I kommunens bygninger, kommunekonto-
rer, skoler, forsamlingshuse m.m. skal
øgede krav om tilgængelighed og hensyn
til handicappede og ældre være en selv-
følge. Kommunen kan på den måde gå
forrest og vise et godt eksempel.

De løsninger, vi finder frem til, skal være
bæredygtige på sigt og udnytte det for-
hold, at vi er en storkommune med de nye
muligheder, det nu engang giver os.

Qaasuitsup Kommuniani imminut illersorsinnaallunilu nammassinnaasumik eqqakkanik suliaqarneq immikkut sammineqarpoq. Nutaamik eqqarsarneq siuarsaanerlu tunngavigalugit kommunep eqqagassanik suliaqarnera pilersaarusiorneqassaaq.

Silap allanngoriartornerata kingunerisaanik kommune nutaanik unammilligassaqalerpoq. Nuna qeriuannartoq aakkiartulermat aqquserngit ajorsartulerput ajornartorsiortitsingaalersumik. Qaasuitsup Kommunianunani tamalaani nuna qeriuannartoq pillugu misissuinerimi peqataavoq nunallu qeriuannartup nalaani aqquserngit angallanerullu nutaanik aqqiiffigineqarnissaanut aamma ilaalluni.

Kommune inerisaanerni taamatut ittuni siunissami suleqataarusuppoq, kommunemimi ajornartorsiutaalersinnaasut aqqiiffigineqarnissaannut tamakku iluaquersuutaasinnaaniassammata. Ilisimasat nutaat misissuinerillu ataavartumik aqqiissuteqarnermik kinguneqarsinnaalluarpot.

I Qaasuitsup Kommunian er der fokus på en forsvarlig og bæredygtig affaldshåndtering. Nytækning og innovation bliver vigtige elementer i den fremtidige handlingsplan for forsvarlig håndtering af affald i kommunen.

Klimaforandringerne giver os en række nye udfordringer i kommunen. Særligt vores veje er sårbare for en vigende permafrost og skaber mange problemer. Qaasuitsup Kommunian deltager i et internationalt forskningsprojekt med fokus på permafrost og nye løsninger i forhold til veje og infrastruktur i områder med permafrost.

Kommunen vil i fremtiden arbejde aktivt på at udvikle sådanne samarbejder om udviklingsprojekter, der kan være med til at løse de problemstillinger kommunen står i. Ny viden og forskning er en forudsætning for holdbare løsninger.



Mittarfimmi ilaasunut uninngaartarfik | Ankomsthal i lufthavn

Sila, avatangiisit aamma pinngortitaq

Imminut napatissinnaasumik silaannaallu allanngoriartornera avatangiisitsinnut pinngortitamullu pingaarutai kommunemik immikkut sammineqarnerput. Nunarsuup allanngoriartornerani silap allannguutaanut pilersaarusiornissaq atorfissaqartinneqarpoq, erngup kuugunneqartup aamma immap qaffakkiartorneranit pilersinneqartunut. Aamma illugisatta akornanni aamma illoqarfiit avataanni nunami nunaminertat ator-neqartarnerat isiginiarneqartariaqarpoq.

Klima, miljø og natur

Kommunen har et øget fokus på bæredygtighed og klimaforandringernes betydning for vores miljø og natur. Med de globale forandringer er der brug for at planlægge for klimaforandringer, både afledning af vand og havvandsstigninger. Der er også fokus på anvendelsen af arealerne mellem vores huse og landskabet uden for byerne.

Sila malunnartuinnartumik ukiuni makkunani allanngorarpooq. Silap allanngorarnerrata kingunerisaanik siallernerusaleroq/nittaannerusaleroq, anorlerajunnerulerluni, issisiut atorlugu nillissutsimik agguaqatigiisillugu uuttortaanerit naapertorlugit kiannerulerpoq aamma si-vikinnerusumik ukiuusalerluni.

Silap allanngorarnera qanorpiaq kinguneqassanersoq qularnaatsumik massakkorpiaq oqassalluni nalorninartorujussuuvooq: kommunemut siunissaq qaninnerusoq ungasinnerusorlu eqqarsaatigalugit iluaqutissat ajoqutissallu suunersut ilisimaneqanngimmata.

Siulitta silap allanngorarnera aamma misigisarpaat naleqqussarfigisarlugulu. Qaasuitsup Kommunia atallanngorarnernut tulluussarnissaa pingaartuuvooq.

Qaasuitsup Kommunia ilisimasaqarluarusuppoq aamma silap allanngorarnerrata kingunerisinnaasaanut periarfissat nutaat unammillernartussallu naleqqussarfiginissaannut piareersimarusulluni. Inuit gassinik aniatitsinerulerleri silap allanngorarnernut peqqutaaqataalluinnarput. Taamaattumik CO₂-mik aniatitsineq killilersimaartariaqarparput. Tassunga atatillugu Qaasuitsup Kommunia oqartussatut siuttoorusuppoq.

Nutaamik sanaartukkat avatangiisinut ajoqutaannginnissaat piumasaraarput. Sapinngisamik nukissianik pilersuinitinni avatangiisinut ajoqutaanngitsunik atuissaavugut. Kommunep allaffia avatangiisinut ajoqutaanngitsunik nukissiuutinik pilersorneqarsinnaasunnortinneqassaaq taassumalu kingorna kommunep illuutai sapinngisamik amerlanerpaat aamma taamaaliorneqassallutik.

Innuttaasut asiartarnerinut, aalisartarnerinut, piniartarnerinut, najugaqariaasiinut aamma takornariartitsisarnerinut pinngortitaq pingaarluinnartuuvooq. Qaasuitsup Kommunianni inuiaqatigiit inerisarneqarnissaannik piumasaqarnitsinni inuit inuuniarmikkut atugaasa uumasut naasullu piujuarnissaat ataqquilluinnarlugu pissaaq.

Kommunep pinngortitamik suliaqarnerani makku suliarineqartartussapput; pinngortitamik allanngutsaaliuineq, pinngoqqaarnermiit allannguisoqarsimatillugu aqqissuineq, pinngortitamik nakkutilliineq, nunaminertanik eqqissimatitaasunik nakkutilliineq, qangarnitsanik allatuineq, pinngortitamik illersuineq, kikkut tamat pinngortitaliarsinnaaneriniq pinngortitamiissinnaaneriniq pitsanngorsaaneq ilisimatitsisarnerlu.

Motorit orsorneqarnerisa kingorna uuliakunik imaanut eqqaasarneq, asiarfiusimasuni eqqagassat pinngortitamut eqqarneqartarneri, puukullu qimussit aqquataannut eqqarneqarsimasut naammattuukkajuttarparput.

Periutsimik allannguisoqartariaqarpoq. Eqqakkanik pinngortitamut eqqaasarneput unitsissallugu sungiuttariaqarparput pitsaannerusunillu ileqqoqalerluta

Avatangiisit pillugit iliuusissatut pilersaarut ukiuni tullerni suliarineqartussaavoq, taassuma pinngortitap ajorseriannnginnissaa inuuniarnermilu atukkat ajorseri-

Klimaet ændrer sig mærkbart i disse år. Klimaændringerne medfører ændrede vejrforhold i retning af kraftigere nedbør, mere blæst, højere gennemsnitstemperaturer og kortere vintersæson.

På nuværende tidspunkt er der betydelig usikkerhed med hensyn til at forudse konsekvenserne af klimaændringerne: Hvilke fordele og ulemper vil kommunen få på kort og langt sigt.

Vores forfædre har også oplevet og tilpasset sig ændringer i klimaet. Det afgørende er, at Qaasuitsup Kommunia skal være på forkant med forandringerne.

Qaasuitsup Kommunia skal være velinformeret og klar til at tilpasse sig de nye muligheder og udfordringer, som klimaændringerne skaber. En væsentlig årsag til at klimaet ændrer sig er menneskets udledning af drivhusgasser. Derfor skal vi begrænse udledningen af CO₂. I den forbindelse vil Qaasuitsup Kommunia som lokal myndighed gå forrest.

Vi stiller krav om, at alt nybyggeri skal være miljømæssigt bæredygtigt. Vores energisektor skal så vidt muligt være baseret på miljøvenlige energikilder. Der skal laves en energioptimering af rådhuset og herefter af så mange af de kommunale bygninger som muligt.

Naturområderne udgør et væsentligt grundlag for befolkningens rekreative muligheder, fiskeri og fangst, bosætning og turisme. I Qaasuitsup Kommunia stiller vi krav om, at samfundsudviklingen skal ske på et bæredygtigt grundlag i respekt for menneskets livsvilkår og for bevarelsen af dyre- og plantelivet.

Kommunens opgaver inden for naturforvaltning omfatter naturpleje, naturgenopretning, naturovervågning, tilsyn med fredede arealer, fortidsminder og beskyttede naturområder, forbedring af offentlighedens adgangs- og opholdsmuligheder i naturen og formidling.

I praksis oplever vi, at oliedunke bliver smidt i havet efter påfyldning af motoren, at affald bliver efterladt i naturen, hvor der har været holdt lejr, og gammel emballage bliver smidt i slædesporet.

Der skal en holdningsændring til. Vi må vænne hinanden til, at vi stopper med at smide affald i naturen og i stedet indføre bedre vaner.

I de kommende år skal der udarbejdes en Miljøhandleplan, som skal sikre, at der ikke tages initiativer, der forringer natur

annginnissaat, massakkut ukiunilu aggersuni, qulakke-ertussaavaa.

Eqqakkat immikkut sammineqassapput. Sutigut tamatigut eqqakkat pillugit eqqartuisoqartariaqarpoq; eqqakanik suliaqartariaaseq, akuutissat atortullu suut ingin- neqartarnersut qanorlu suliarineqarsinnaanersut paasi- niaasoqartariaqarpoq nukiit sumiginnartineqartartut kil- lilersimaarniarlugit – nukissiornermut iluaqutis- sanngortitsisoqarsinnaanersooq atoqqiisoqarsinnaaner- sorlu anguniarlugu.

Aatsitassanik pinngortitamilu pigisanik allanik atorluaa- neq sutigut tamatigut illersuisoqarsinnaasunngorlugi imminullu akilersinnaasunngorlugi anguniagaqartoqas- saaq. Eqqakkanut tunngasut tamarmik misissorneqar- nissaat ilisimalerneqarnissaallu qulakkiissavarput.

Qaasuitsup Kommuniiani akilersinnaanerusumik ineri- saanissaq anguniarsinnaaqullugu innuttaasut, sulif- feqarfiit kattuffiillu suliniarnermi peqataatinneqartari- aqarput. Tassanilu kommune najukkami oqartussatut si- uttuunissaa malitassiuussisuunissallu pingaartutut isi- gaarput.



og levevilkår, hverken nu eller for de kom- mende generationer.

Der skal særligt være fokus på affald. Både i bortskaffelsesfasen, men også i hele det kredsløb, som stoffer og materia- ler gennemløber, med henblik på at be- grænse spild af ressourcer gennem både ressourceminimering og genanvendelse.

Udnyttelse af råstoffer og andre naturlige ressourcer skal ske på et bæredygtigt og på alle måder forsvarligt og sikkert grund- lag. Vi skal være sikre på, at alle forhold er undersøgt og belyst.

En forudsætning for at kunne gennemføre en mere bæredygtig udvikling i Qaasu- itsup Kommunia er en aktiv inddragelse af borgere, virksomheder og organisationer i processen. I den forbindelse er det vigtigt, at kommunen som lokal myndighed går forrest og viser et godt eksempel.

Kangerlummi eqqaavissuaq | Dumpen i Kangerluk

Kulturikkut kingornussat piujuartitsinerlu

Ataatsimoorussamik kulturikkut kingornussatta kikkunersugut suminngaaneernersugullu aamma oqaluttuarisarpaa. Kingulissatsinnut tullernut taanna kingornussassanngortissavarput.

Kalaallit Nunaata kitaata avannaani ukiut tusindillit arlal- lit ingerlanerini inoqarpoq. Kulturikkut kingornussat taakku inuit kulturillu assigiinngitsut illoqarfinni nunanilu ammasuni naammattuugassaasarput.

Kulturarv og bevaring

Vores fælles kulturarv er med til at fortælle, hvem vi er, og hvor vi kommer fra. Den skal bevares til næste generation.

Der har været mennesker igennem flere tusinde år i Nordvestgrønland. Kulturarven omhandler disse spor efter menneskers virksomhed og forskellige kulturer, som man finder i byer og det åbne land.

Illoqarfinni nunaqarfinnilu kulturikkut kingornussat amerlanertigut illuutini imaluunniit immikkut sanaartukani takuneqarsinnaasarpur, paarlattuanillu kulturikkut kingornussat nunaminertaniittut inuit najugaqarfikuini assigiingitsuni kulturinik assigiingitsunik sunnerneqarsimasut naammattuugassaasarlutik.

Qaasuitsup Kommunia kulturikkut kingornussat pingaartinneqartorujussuupput kommunellu kulturikkut kingornussat itinerusumik paasineqarnissaat ilisimaari-neqarnerulernissaallu kissaatigaa, taakku naleqassutsimikkut annaaneqannginnissaat pinaveersimatinniarlugu piujuartinneqarlutik kingulissatsinnut tulliuuttunut ingerlateqqinnissaat aamma anguniarlugu. Kulturikkut kingornussat qanganitsernikut imaluunniit sanaartukkat qanganitsertut kisimik oqaluttuartauneq ajorput aammali sanaartukkat sanaartoriaatsillu nutaaliaanerusut oqaluttuartausarpur; assersuutigalugu piffissami aalajangersimasumi qanoq pisoqarsimaneranik oqaluttuartausarpur naleqalertarlutillu.

Nalunaarsuinikkut, paasissutissiisarnikkut paasissutissanillu ingerlatiteqqiisarnikkut Qaasuitsup Kommuniata katersugaasiviit suleqatigerusuppai, taamaalillunilu illutoq-qanik aamma illoqarfinni avatangiisinik ullumikkornit soqutiginnerulersitsineq, paasissutissiineq ataatsimoorus-samik qanganisat pillugit eqqarsariaqqinneq/ nuannarinneq pilersikkusuppaa.

Illut sanaartukkallu avatangiisai oqaluttuarisaanermik oqaluttuortopassuit illoqarfiup imaluunniit nunaqarfiup oqaluttuassartaanik immikkuullarissunngortitsisarpur kinaasussaannillu takutitsisarlutik taakkulu inuiaqatigiinni nukittoqqaasutut isigineqarsinnaappur. Takornari-arpassuarnut takornariartinneqarsinnaappur aammali innuttaasut illuinnarni inuunerinut ilaatinneqarsinnaallutik.

Uagut nalinginnartut isigisagut piffissami aalajangersimasumi qanoq pisoqarsimanerinik oqaluttuassartaqarlarsinnaasarpur. Kalaallit Nunaanni GTO-p 50-ikkuni aamma 60-ikkuni illuliai assersuutaalluarpur. Silap allanngorarnera silaannaallu panernera peqqaallutik illut taakku amerlanersai aqqissorneqarsinnaappur nutarterneqarlutillu.

Kommunemi illoqarfiit nunaqarfiillu immikkut tamarmik sanaartukkanik imaluunniit sanaartukkat avatangiisiinik oqaluttuassarpassuaqassappur, oqaluttuarisaanermi naleqarlututut isigineqarsinnaasunik immikkuullarissunillu taamaalillutillu kulturikkut kingornussassatut erigiagineqarlutik piujuartinneqartussanik.

Sanaartukkat avatangiisaat najukkami oqaluttuassartat oqalualaassartaallu tigussaanerpaasarpur najukkani ataasiakkaani kinaasutsimik nukittorsaataasinnaalluartut soqutigisallu assigiingitsut akimorlugit innuttaasunik kateriffiusinnaasut.

Nunarsuarmi amerlanngitsuinnarnik naammattuuisoqartarpoq naalagaaffiit imaluunniit nunap sananeqaatai tunngavigalugit erigisariaqarlunartutut nalilerneqartartunik. Ilulissat Kangerluat, Kangia, taakkununga ilaavoq nunarsuarmilu erigisariaqartut ilaannut toq-qarneqarnikuulluni. UNESCO-p nunarsuarmi kingornussarititai nunarsuarmi pinngortitaasarpur kulturikkullu kingornussassatut isigineqarlutik immikkuullarissuusut

I byerne og bygderne er kulturarven ofte bygninger eller særlige bygningsmiljøer, hvorimod kulturarven i det åbne land oftest er i form af fortidsminder eller kulturlandskaber, fra de forskellige inuitkulturer, der har haft bopladser her.

I Qaasuitsup Kommunia er kulturarven højt prioriteret og kommunen ønsker at skabe en større forståelse og bevidsthed for den fælles kulturarv og sikre, at disse værdier ikke går tabt, men bevares for eftertiden og til den næste generation. Ikke kun kulturarv af ældre dato eller særligt byggeri, men også nyere bygninger eller bygningsmiljøer der fortæller en historie fra f.eks en bestemt periode har værdi.

Gennem registrering, formidling og oplysning ønsker Qaasuitsup kommunia i samarbejde med museerne at være med til at skabe en større interesse, forståelse og omtanke/kærlighed til de fælles fortidsminder, ældre bygninger og bymiljøer end tilfældet er i dag.

De mange historiske bygninger og bygningsmiljøer er med til at give en by eller bygd særpræg og identitet og kan betragtes som en vigtig samfundsmæssig ressource. Både som attraktive turistmål for de mange turister, der hvert år besøger kommunen, men også i forhold til borgerenes daglige trivsel.

Det vi nogle gange opfatter som helt almindeligt kan fortælle en vigtig historie fra en særlig periode. De grønlandske GTO typhuse fra 1950'erne og 1960'erne er et godt eksempel på noget sådant. På grund af de særligt gunstige klimatiske forhold og tørre klima vil mange af disse bygninger kunne renoveres og moderniseres for eftertiden.

I hver af kommunens byer eller bygder vil der være talrige eksempler på byggeri eller bygningsmiljøer, der må anses for at være historisk værdifulde og enestående og dermed bevaringsværdig kulturarv.

Det bebyggede miljø er en af de mest håndgribelige manifestationer af lokal historie og rummer fortællinger, der kan være en vigtig nøgle til at styrke lokal identitet og binde borgerne sammen på tværs af interesser.

Der findes enkelte steder i verden, der vurderes til at have en helt særlig eller enestående bevaringsværdi på tværs af nationale eller geografiske skel. Ilulissat Isfjord, Kangia, er et af disse steder og udpeget som verdensarvsområde. UNESCO's verdensarvskonventionen har til formål at bevare verdens enestående

kinguaassanut kingornussassanngortitaasarput eriagi-neqarlutik. Ilulissat Kangerluat nunarsuarmi kingornussassatut 2004-imi toqqarneqarpoq immikkuullarissuunini nunarsuullu sermiinnaagallarnaniit inerikkiarnermik oqaluttuartaunini pequtigalugu. Ilulissat Kangerluanni itsarnitsanik soqutiginarorujussuarnik nassaartoqareerpoq taakkulu Sermermiuni ukiut 4.400-t ingerlanerini najugaqartoqartarsimaneramik uppersaataapput.

Taakku nalillit ataatsimoorulluta pigisavut siunissami tamatsinnit paarilluarneqarnissaat anguneqassaappat taakku uatsinnt tikinneqarsinnaanissaat taakkulu pillugit ilisimasaqarnerulernissarput pisariaqartipparput. Taamaammatt Qaasuitsup Kommuniata kulturikkut kingornussassat – qanganitsat pillugit eqqaamasat, illut aamma illoqarfinni avatangiisit - pillugit ilisimasat inunnit amerlanerusunit ilisimaneqalernissaa pingaartutut isigaa. Kulturikkut kingornussat siunissami tigusaasunngorlugi uummaarissarneqassaaq. Teknologit nutaaliaasoq – sms, nittartagaq, teknologit 3D il.il. – atorlugi tamanna angusinnaavarput.

Utoqqaat pisimasunik oqaluttuassartanillu pingaarutilimik kulturikkut kingornussat tassungalu attuumasuteqarsinnaasut pillugit ilisimasaqartut aamma peqataatinneqassapput.

natur- og kulturarv for kommende generationer. Ilulissat Isfjord blev udpeget som verdensarvsområde i 2004, fordi den er et enestående naturfænomen og et eksempel på et stadium i jordens historiske udvikling fra den sidste istid i den kvartære periode. Der er gjort interessante arkæologiske fund ved Isfjorden, der dokumenterer, at den gamle boplads Sermermiut har været beboet igennem 4.400 år.

En forudsætning for at vi i fremtiden alle bliver bedre til at passe på de fælles værdier er, at vi har adgang til og bedre viden om dem. Qaasuitsup Kommunia ser derfor en vigtig opgave i at formidle viden om kulturarven – fortidsminder, bygninger og bymiljøer – til en bredere kreds. Kulturarven skal gøres sanselig og levende i fremtiden. Brug af moderne teknologi – sms, hjemmeside, 3D teknologi etc. - er en af de måder vi vil kunne opnå dette på.

Men også ved at involvere de ældre borgere, der ofte er i besiddelse af vigtig viden om vores fortid og historie vil vi kunne gøre kulturarven levende og vedkommende.



Ilimanami isikkivik | Udsigt over Ilimanaq

Qarasaasiaqarneq, kikkut tamat oqartussaaqataanerit oqaloqatigiinnerlu

Nunarsuarmi kommunenet annersaatut kommune immikkut illuinnartunik unammilligassarpasuaqarpoq. Ammasuuneq, teknikkikkut nutaalianik atuneq aamma oqaloqatigiinneq atorlugit kommune uummaarissuunissaminik qulakkeerinnituussaaq, taamaaliornikkummi innuttaasut kikkut

IT, demokrati og dialog

Som verdens største kommune har kommunen en række særlige udfordringer. Åbenhed, brug af moderne teknologi og dialog skal sikre en levende kommune, hvor borgerne føler sig som en del af demokratiet.

tamat oqartussaaqataanerannut ilaasutut misigisimatinnegartussaaapput.

Kommunerujussuatsinni najugaqarfiit imminnut ungasisorujussuunerisa kingunerisaanik innuttaasut tamarmik peqataatinniarneri unammillernartorujussuusarpoq.

Innuttaasut kommunep inerisarneqarnerani naalakkersuinikkullu aalajangeeriaatsit qanimut malinnaaffigisinnaaneriniq misigisimanissaat qanoq iliorluta taama ungasitsigisumi innuttaasut najugaqaraluartut qulakkeerniarsarissavarput? Kommunep suliarisartagai pillugit kikkut tamat oqartussaaqaaffigineqarlutik pitsaasumik sammisanik aalajangersimasunik oqallittoqarfiusoq oqaloqatigiiffiusorlu qanoq qulakkeerniassavarput aamma Qaasuitsup Kommuniata immiut ataqatigiittuuneranik nukittorsaaqataasusaaq qanoq qulakkeerniassavarput?

Kommunemi unammillernarsinnaasut ajornartorsiutaa-sinnaasullu innuttaasunut amerlanerusunut paasissutisiissutigisarnissaat Qaasuitsup Kommuniata kissaatigaa. Taamaalilluni Qaasuitsup Kommunia nutaamik periuseqarluni kommunemi innuttaasut peqataatinneqarnissaannik suliaqartarluni ammasumik piumasuseqartumillu takutissavaa. Innuttaasut tunngaviusumik piginnaatitaaffii pillugit pitsaanagerusumik paasissutisinneqarneriniit innuttaasut peqataatinneqarnissaannut periutsinik nutaanik misileraanerit suliarineqassapput.

Pilersaarutit anginerusut aamma aalajangigassat pillugit innuttaasunik sapiiserluni peqataasitsinikkut aperisarnikkullu najukkani ataasiakkaani ilisimasat nalunngisallu siammartinneqartarput taakkulu peqataaunerunissamik akisussaaaffimmillu kinguneqartarlutik.

Innuttaasut kinguaavi oqaloqatigiinnermik oqallinnermillu sungiusarneqassapput taamaalilluni meeqqat inusuttullu kikkut tamat oqartussaaqataaneranni nalinginnaasumik oqallinnerni peqataalluartalerniassammata.

Teknologimik nutaaliaasumik atuineq periutsinik atorniakkatsinnut ilaavoq; taassumami atorneratigut innuttaasut kommunelu imminnut qanilaartutut isigineqalersinnaavagut. Kommunep nittartagaa nutaarlunnaq siunissami ataatsimoorfigissallugu pingaarteqarlunnaq. Taanna aqutigalugu kommunemi najugaqarfiit avannarlerpaartaaniit kujallerpaartaanut innuttaasut najugaqaraluarunik qanimut sullinneqarlutik misigilersitsissaaq.

Kommunemi innuttaasut tamarmik internetimik atortuanillu bredbånd-imik peqarnissaat pingaartinneqartorujussuavoq. Kommunerujussuatsinni assigiinnigissutit kulturikkullu assigiinngiaarnerup inissaqartinnaat kissaatigaarput.

Kommunemi unammilligassarujussuit ilaat tassaavoq aqqissusseriaaseq sungiusimasarput allanngorlugu imikkut piumasaqalernissarput.

Innuttaasut peqataatinneqarnerini, innuttaasunik atveqartarnermi kiisalu kommunip allaffissornermik suliaqarnerani qarasaasiat atorneqarnerisa inerisarneqarnerisa saniatigut illoqarfinni nunaqarfinnilu illuutit aamma

Vores store kommune med enorme geografiske afstande mellem de beboede områder stiller særlige udfordringer i forhold til inddragelse af borgerne.

Hvordan kan vi sikre at borgerne aktivt tager del i kommunens udvikling og fortsat føler nærhed til den politiske beslutningsproces på trods af de store afstande? Hvordan sikrer vi en levende kommune med et demokratisk overskud og en god, konstruktiv debat og dialog om kommunens virke, der kan være med til at styrke sammenhængskraften i Qaasuitsup kommunia?

Qaasuitsup Kommunia ønsker at blive endnu bedre til at formidle kommunens udfordringer og problemstillinger til en bredere kreds. Qaasuitsup Kommunia skal således være en kommune, der er kendt for sin åbenhed og vilje til at finde nye måder at inddrage kommunens borgere på. Lige fra en bedre oplysning om borgernes fundamentale rettigheder til afprøvning af nye metoder til borgerinddragelse.

Ved at involvere og turde spørge borgerne tidligt i forbindelse med større projekter og beslutninger frigives vigtig lokal viden og lokal-kendskab, og der udløses en langt større grad af engagement og ansvar efterfølgende.

Den næste generation af borgere skal oplæres i dialog og debat og kunne mestre diskussionen og deltage aktivt, så det bliver naturligt for børn og unge at deltage aktivt i demokratiet.

Brug af moderne teknologi er en af de måder, hvorpå vi vil søge at skabe en større nærhed mellem borger og kommune. Den nye hjemmeside bliver i fremtiden en vigtig fælles platform, der kan være med til at binde kommunen sammen fra nord til syd, fra by til bygd og komme helt tæt på borgerne uanset hvor de er.

Internet og bredbånd til alle kommunens borgere skal prioriteres højt. Vi ønsker, at der skal være plads til forskellene og den kulturelle mangfoldighed i vores store kommune.

Nogle af de store udfordringer kommunen står overfor stiller særligt krav til, at vi organiserer os på en anden måde, end vi plejer.

Ud over udviklingen af de digitale muligheder for borgerinddragelse, kommunikation med borgerne samt kommunens administrative opgaver, skal der også i alle byer og bygder være fokus på de fysiske

inerisarnissaat eqqarsaatersuutigineqassapput.

Ingerlatsiviit, immikkoortortat, suliaqarfiit nunallu isorartunera akimorlugit suliffeqarfiup ataassusiank pilersaarutillu naapertorlugit sullissisarneranik tunuli-aqutaarluta sulinerput samminersusariaqarparput. Atatsimoorluta inerisaasinnaavugut pilersaarutinillu nutaanik toqqartuisinnaalluta, taakkumi allanngueqataasinnaapput uagullu aqqissuuseriaaserput apeqqutaalluinartarpoq suliaq iluatsissanersoq imaluunniit iluatsinn-gitsuussanersoq.

Kommunemi suliniutit suliansartakkallu assigiinngitsut eqikkarneqartarnissaat nalilersortarnissaallu siunissami pikkoriffinerusariaqarparput. Pilersaarut nutaaq tamatiq aallartikkaangatsigu naammassereernerani nukissaqalaarluta qanoq kinguneqarsimanersoq ilisimasanik katersilaarsinnaasariaqarpugut. Tamatuma kinguneriisanik pilersaarusionermini inuit peqataasimasut assigiinngitsut aperisassavagut; qanoq issoraajuk? Suut pitsanngorsarneqarsinnaappat?

Taamaaliornikkut kommune pilersaarusionermini ilisimasaqaleriartorsinnaavoq kukkussutigisimasallu uteqqiaffiginissaat pinngitsoorsinnaallugu.

Qaasuitsup Kommuniata kissaatigaa kommune-tut tikikuminartuunissi, isikkuminarluni sulerusussuseqarlunilu – nunatta iluanit nunanilu tamalaanit tamatuminnga ilisimaneqaatiminik. Nutaaq suleqatigiittarnikkut, ataveqaateqarnikkut, ilisimasanik avitseqatigiittarnikkut teknologimillu nutaaliaasumik atuinitsigut nunarsuarmi pisunik paasisaqaleriartorsinnaavugut nutaanillu ikinngutitaarnissatsinnut tunngavissiuuinnaalluta aamma siunissami inerikkiartuutigisinnaasatsinnik pilersitsisinnaalluta.

bygninger.

Vi skal have fokus på at arbejde mere helhedsorienteret og projektbaseret sammen på tværs af forvaltningerne, sektorer, faggrænser og geografi. Sammen skal vi udvikle og udvælge nye projekter, der kan være med til at gøre en forskel, og selve måden vi organiserer os på bliver afgørende for om vi lykkes med opgaven eller ej.

I fremtiden skal vi også blive bedre til at systematisk at evaluere og vurdere kommunens forskellige initiativer og aktiviteter. Hver gang vi kaster os ud i et nyt projekt skal vi efterfølgende bruge lidt energi på at samle op på den pågældende aktivitet. Dette indebærer, at vi spørger de forskellige mennesker, der er involveret i projektet. Hvad gik godt? Hvad kan gøres bedre?

På den måde kan kommunen blive klogere fra projekt til projekt og undgå at gentage de samme fejl om og om igen.

Qaasuitsup Kommunia ønsker at være kendt som en gæstfri kommune med ud-syn og engagement – både nationalt og internationalt. Gennem nye samarbejder, netværk og vidensdeling og ved ny brug af moderne teknologi vil vi orientere os globalt og skabe grobund for nye venskaber og fremtidig udvikling.



Tamat oqartussaaqataanerat assigiinngitsorpasuarunik tunngaveqarpoq | Demokrati har mange sider

Pilersaarusiorneq naammassisaq

Kommunimut pilersaarutaasup 2015-imoortup nalunaarutigineqarnerata kingornatigut pilersaarummut tapiliussanik arlalinnik suliaqartoqarnikuuvoq tamatumalu kingorna pilersaarutit aalajangersimasumik tunngavillit aallartinneqarnikuullutik, tamakkualu kommunimut pilersaarummut tapertaallutik atuupput.

Kommunimut pilersaarummut tapiliussat sumut killiffiisa takussutissartai

Kommunimut pilersaarut aprilimi 2014-imili akuersissutigineqarmat kommunalbestyrelsip kommunimut pilersaarutaasumut tapiliussat arlallit akuersissutiginiikuuai, tamakkualu kommunimut pilersaarutaasup akuersissutigineqarnerata kingornatigut attuuttussanngorlugit imaluunniit suliatut aallartinneqartutut nalunaarutigineqar-tarnikuupput.

Gennemført planlægning

Siden bekendtgørelsen af Kommuneplan 2015 er der udarbejdet en række tillæg til denne og igangsat arbejde med en række sektorplaner, der skal supplere kommuneplanen.

Statusoversigt for kommuneplan-tillæg

Siden kommuneplanen blev vedtaget i april 2014 har kommunalbestyrelsen vedtaget en række tillæg til kommuneplanen. Nedenfor ses en oversigt over kommuneplantillæg, der er bekendtgjort som gældende eller igangsat siden vedtagelsen af kommuneplanen.

Najugaqarfik Bosted	Immik-koortortaq Delområde	Pilersaarutaasup aqqa Plannavn	Nr. Nr.	Nalunaarut Bekendtgjort
ILU	1200-C15	Hotel Icefjord	1	14.04.2015
AAP	1603-B02	Atsaalerataa	2	12.05.2015
AAS	1000-C02	Pottersvej/Peter Olsensvej	3	14.04.2015
NUN	0003-L01	Eqi (Illuaraqarfik/Hytteområde)	4	Forventet 2016
UPV	1600-D02	Upernavimmi iliveqarfik Upernavik kirkegård	5	14.04.2015
NIA	1501-B01	Saqqarliit	6	14.04.2015
QST	1502-B01	Aarrusap Kussinersua	7	14.04.2015
UUM	1500-B10	Illuigaq	8	14.04.2015
KLQ	1607-B02	Itserlaa	9	14.04.2015
NUS	1606-B02	Nuukassak	10	14.04.2015
UPK	1601-B02	Innaallagissiorfiup eqqaani inuussutissarsium-mik ingerlatsivik Erhvervområde ved værket	11	14.04.2015
ILU	1200-A15	Alanngukasiup	12	17.03.2015
ILU	1200-C02	Perorsaanermut Ilinniarfik Socialpædagogisk Seminarium	13	17.03.2015
ILU	1200-C17	Ilulissat Illoqarfiata qeqqa Ilulissat Bymidte	14	24.06.2015
IGF	0905-C01	Iginniarfiup Atuarfia	16	10.04.2015
NQK	0906-A01	Atuarfiup Kristian Lundblad-ip kujataani najugaqarfik Boligområde syd for Atuarfik Kristian Lundblad	17	10.04.2015
ASS	1000-E10	Timmisartunut eqquissarfimmud inissisimaffiit Område til hangarer	18	25.06.2015
ILU	1200-C16	Ujaqgeriviup eqqaani qitiusoqarfik Centerområde ved Stenbruddet	19	24.06.2015
ILU	1200-D11	Nunaminertaq sukisaarsartarfik Rekreativt område	20	13.04.2015
QEQ	1400-D08	Aqutaasaq	21	25.06.2015
ILQ	1204-E01	Eqqaavissuaq Dumpen	22	25.06.2015

QAAKOM		Qimmilivimmut nunaminertamik atugassiis-sutigineqartumut malittarisassat Retningslinier for arealtildelinger til hundehold	24	Forventet 2016
UPV	1600-A06	Mittarfiup kitaani najugaqarfik Boligområde vest for lufthavnen	25	Forventet 2016
IKE	1503-B01	Umiarsualivik Havnen	26	10.11.2015
KLQ	1607-A01	Oqaluffiup avannaani najugaqarfik Boligområde nord for kirken	27	Forventet 2016
SAA	1504-B01	Umiarsualivik Havnen	28	Forventet 2016
QEQ	1707-E03	Tankeqarfik Tankanlægget	29	Forventet 2016
QAAKOM		Angallatinut qaqitanut inissiivik Områder til oplæg af både	30	Forventet 2016

Pilersaarutininut allanut killiffittut takussutissiaq

Kommunimut pilersaarutininut tapiliussat saniatigut kommunimut pilersaarutaasup akuersissutigineqarnerata kingornatigut kommunimut pilersaarummut attuumassutillit arlallit suliasaanut aalajangersimasunut pilersaarutininut tunngassuteqartut suliaralugit aallartinneqarnikuupput.

Pilersaarutininut tunngassuteqartut qarasaasiakkut tamar-mik takuneqarsinnaasunngorlugit suliarineqarnikuupput takussutissiallu kommunimut pilersaarutit, sulianut aalajangersimasunut pilersaarutit kiisalu kommunip malittarisassaatai ileqqoreqqusaliaalu tamatigut nutarterneqartartussaapput. Tamakkua uggua takuneqarsinnaapput <http://www.qaasuitsup.plania.gl/>.

Statusoversigt over øvrig planlægning

Ud over kommuneplantillæggene er der siden vedtagelsen af kommuneplanen igangsat en række kommuneplan relaterede tiltag i for af sektorplaner.

Der er oprettet en digital planportal som en samlet indgang til den altid opdaterede kommuneplan, sektorplaner samt kommunale regulativer og vedtægter. Se den på <http://www.qaasuitsup.plania.gl/dk>.

Sumiiffik Lokalitet	Immik-koortortaq Delområde	Pilersaarutaasup aqqa Plannavn	Nalunaarut Bekendtgjort
QAAKOM		Silaannarmi sukisaarsaartarfik kiisalu sammisassaqartitsivik pillugu suliamut aalajangersimasumut pilersaarut Sektorplan for rekreative uderum og aktiviteter	Forventet 2016
QAAKOM		Aqqusinernut kiisalu angallanermut tunngassuteqartut pillugit suliamut aalajangersimasumut pilersaarut Sektorplan for veje og færdsel	Forventet 2016
QAAKOM		Nunaannarmi qamutit motorillit angallatigineqartarnerannut ileqqoreqqusaq Vedtægt for motoriseret færdsel i det åbne land	Forventet 2016
QAAKOM		Qimmineqarnermut ileqqoreqqusaq Vedtægt for hundehold	Forventet 2016
QAAKOM		Qitsuuteqarnermut ileqqoreqqusaq Vedtægt for kattehold	Forventet 2016
QAAKOM		Angallatit pillugit malittarisassaq Regulativ for både	Forventet 2016